

Tri novosti na Pastirčkovi knjižni polici

foto dd

Konferenca o zaščiti jezikovne manjšine

Druga deželna konferenca o zaščiti slovenske jezikovne manjšine po 10. členu D. Z. št. 26/2007 bo:

24. november 2017 : v Gorici v deželnem Avditoriju v ul. Roma št. 5 (od 9. do 13. ure). Popoldne bodo štiri delovne skupine pripravile končni dokument, ki ga bodo predložile v obravnavo drugi dan, 25. novembra.

25. november 2017: v Trstu, na sedežu deželnega sveta na Trgu Oberdan št. 6 (od 9.30 do 13.00). Razprava o poročilih, ki so jih pripravile štiri delovne skupine, in konec konference.

Referati, ki jih je o navedenih temah pripravil SLORI, so na voljo na spletnem mestu deželnega sveta v razdelku, ki je namenjen konferenci: www.consiglio.fvg.it.

*Podpredsednik deželnega sveta
Igor Gabrovce*

PREDSTAVITVE NOVE KNJIŽNE ZBRKE GORISKE MOHORJEVE DRUŽBE

V LJUBLJANI, v četrtek, **23. novembra 2017**, ob 10. uri, Cankarjev dom, dvorana M1, v sklopu predstavitve slovenskih založb in Italiji na 33. slovenskem knjižnem sejmu **V GORICI**, v ponedeljek, **27. novembra 2017**, ob 17. uri v galeriji Ars na Travniku **V TRSTU**, v torek, **28. novembra 2017**, ob 18. uri v Tržaškem knjižnem središču na Oberdankovem trgu.

ZSKP / Cecilijanka 2017

"Pesem je za človekovo dušo ..."

Čeprav je minilo že 59 let od tistega daljnega časa, ko si je l. 1958 duhovnik in izjemno delaven kulturnik prof. Mirko Filej (1912-1962) zamislil zborovsko revijo Cecilijanko v čast sv. Ceciliji, zavetnici cerkvenega petja, ki goduje 22. novembra, ostaja zanimanje zanjo še zelo živo. To dokazujejo zbori, ki vsako leto radi nastopajo na njej, pa tudi poslušalci, ki z veseljem spremljajo izvedbe skladb iz slovenske narodne in umetne zakladnice ter iz svetovne glasbene literature. Revijo pripravlja Zveza slovenske katoliške prosvete. Da vse poteka v najlepšem redu, pa so ji v veliko pomoč zbori in društva, ki so vanjo včlanjeni.

/str. 6
Iva Koršič

GORICA O šolstvu v deželi Fjk

Dr. Giacomini pod lipami

V četrtek, 16. novembra 2017, je bil gost na Srečanju pod lipami novoizvoljeni ravnatelj šolskega urada za Furlanijo Julijsko krajino Igor Giacomini. Večer, ki sta ga priredila Kulturni center Lojze Bratuž in Krožek Anton Gregorčič, je povezoval profesor in član Višješolskega sveta v Rimu Peter Černic, ki je v uvodnih besedah predstavil ravnatelja.

/str. 2
MČ

www.parrucchelanza.com Najboljši portal v Italiji za kakovostne lasulje

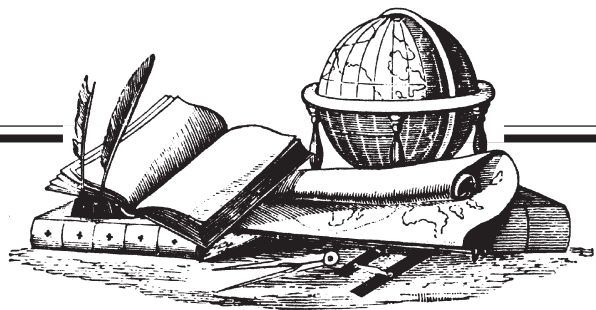

PARRUCCHE
Lanza

- KOZMETIKA ZA LASE
- PRIPOMOČKI ZA FRIZERJE
IN KOZMETIČARKE

Gorica - Ul. Garibaldi, 13 - na vogalu na trgu pred občino - Tel. 0481 240078
Odprto vsak dan od ponedeljka do sobote od 9.00 do 12.30 in od 15.30 do 19.30

Ob vsakem nakupu
**PROFESIONALNIH SUŠILNIKOV
IN RAVNALNIKOV LAS**
vam bomo v mesecu novembru podarili
BON ZA 10% POPUSTA
VELJAVEN ZA VSAK NAKUP
V MESECU DECEMBRU

Voščilo predsedniku RS Borutu Pahorju

Spoštovani gospod Predsednik, z velikim veseljem Ti, kot slovenski državljan, kot Slovenec v Italiji, kot politični tajnik stranke Slovenska skupnost in ne nazadnje v svojem skromnem institucionalnem dresu podpredsednika deželne sveta FJK, iskreno čestitam za ponovno izvolitev za predsednika Republike Slovenije.

Politično in volilno soočenje, ki sem mu z velikim zanimanjem vseskozi sledil, ni bilo preprosto in tudi nikdar samoumevno. Sorazmerno nizka volilna udeležba je težko dejstvo, s katerim moramo računati tako v Sloveniji kot v Italiji. Kaže na krizo participacije, na skrb vzbujajočo vrzel v odnosu med državljani/volilci in političnimi institucijami, ki so poklicane, da urejajo področje skupnega dobrega - res publica. Temu signalu se moramo odzvati modro in hitro, pri nas in pri vas.

Če svoj pogled dvignemo na evropsko raven, nas zaskrblja tudi splošno uveljavljanje političnih skupin, programov in oseb, ki volivce nagovarjajo z oguljenimi, a vedno znova učinkovitimi, večkrat tudi

skrajno poenostavljenimi gesli strahu, nestrpnosti, zapiranja, nezaupanja. To vedno znova - danes še posebej - postavlja pod vprašaj aktualnost samega projekta Evropa, na katerem sloni prihodnost v miru, vzajemni solidarnosti in blaginji. Zato mi je bila zelo všeč Tvoja zamisel o sklicu nove Konvencije za prihodnost Evrope, za novo evropsko ustavo, ki ob upoštevanju novih scenarijev in tudi načrtu Evropa utrdi in posodobi temelje.

Posebej sem cenil Tvoje misli o pomenu in vlogi narodnih in jezikovnih manjšin. Kot Primorec to področje še posebej dobro obvladaš. Verjamem, da bo Evropa obstala in se okrepila le, če bo odkrito slonela na enakopravnosti in na enakem dostojanstvu vseh narodov, jezikov in identitet, ki jo sestavljajo. V tem smislu so lahko manjšine povezovalci, blažilec razlik in trenj, resnični živi šivi v brazgotinah, ki jih je zlasti na obmejnih območjih pustila zgodovina.

Srečno pri delu, gospod Predsednik.

Igor Gabrovec

S 1. STRANI Srečanje o šolstvu v naši deželi

Dr. Giacomini pod lipami

Dr. Giacomini je diplomiral na klasičnem liceju Franceta Prešerna v Trstu, študijsko pot je nato nadaljeval na tržaški univerzi, kjer je doktoriral iz ustavnega prava. Leta 2004 se je zaposlil v javni upravi na občini Dolina, kjer je opravljal tudi funkcijo podtajnika. Sodeloval je tudi s številnimi javnimi upravami na Tržaškem. Leta 2013 je zmagal natečaj in postal vodja posebnega urada za slovensko šolstvo, ki ga predvideva 13. člen zaščitnega zakona. Na tem mestu je ostal do novembra letos, ko je bil imenovan za deželnega šolskega ravnatelja, in sicer najvišjega predstavnika vlade oz. ministrstva za šolstvo v naši deželi.

Srečanje se je začelo s pogovorom o spominih na slovensko šolo. Igor Giacomini je razkril, da mu osnovna šola ni ugajala, najbrž zato, ker ni bilo takih didaktičnih prijemov, kot so danes, in ker je bila nekoliko zastarela in nezanimiva. Razkril je, da je na to počutje vplivala tudi selitev iz vasi Šempolaj v mesto, diši po garjah in boleznih, vlagi in sramoti človeštva, gotovo družbe, katere sestavni del sem, pravzaprav njen nemočni člen. Priznam pa, da se me nedavna cinična pripomba enega od desničarskih veljakov, češ naj podpisniki peticije, med katerimi sem bil, "odpeljemo te prebežnike domov, naj jih damo v svoja stanovanja v Gradežu" itd., čisto nič ni dotaknila. Vsakdo pomaga, kolikor more, sam imam rad tiho, skrito pomoč, ker, ponavljam, da sem na lastni koži občutil in živel v pomanjkanju. Takrat nam ni pomagal nihče, to lahko mirno zapišem, zato mi je tuja vsaka nostalgija po "dobrih starih časih v socializmu", o katerih "bluzine

imeli različna mišljenja, zato so na šoli veliko razmišljali in debatirali.

Za študij prava se je dr. Giacomini odločil, ker so ga vedno privlačevale družbene probleme, politika in javno pravo. Poleg tega je vedno proglašal, da na šoli ni bilo državljske vzgoje, in to pomanjkanje ga moti še danes. Občutek ima, da ministrstvo

Foto dd

ne vključuje v šolski program državljske vzgoje, ker je lažje imeti volivce, ki s tem niso seznanjeni. Noben politik ne sme imeti državljanov, ki so civilno vzgojeni.

Moderatorja je zanimalo, zakaj je tako malo Slovencev na visokih mestih javne uprave. Gost je dejal, da je to sad neke zgodovinske izbire. Slovenci v Italiji so radi delali kot privatniki, še predvsem v času Jugoslavije. Ko je ta razpadla, se niso znali prenoviti in so prezrli pomembno vlogo, ki jo lahko ima slovenski funkcionar v italijanskih ustanovah. Podobno se dogaja v politiki, kjer ne razumemo, da bi morali delovati združeno. Tako Južnotirolci kot Valdostanci imajo svoja parlamentarca in predstavnike oblasti, mi pa ne.

Kot že rečeno, je Igor Giacomini leta 2013 postal vodja posebnega šolskega urada. Prehod z občine na šolstvo je bil lažji, kajti občinske dinamike so dosti bolj zapletene. Težava je bila bolj v tem, da ga šolstvo začetno ni sprejelo: "Ni jim bilo jasno, kako lahko nešolnik vodi šolstvo". Drugi problem je v tem, da se šolstvo stalno spreminja, a se tega šolniki sploh ne zavejo - ali slabše - tega ne upoštevajo. Za nekatere šolnike je zakon relativen. Tako mišljenje, pravi Giacomini, je precej spremenil, odkar je na deželnem šolskem uradu. V nadaljevanju je izpostavil problem nesposobnosti pi-

sanja zakonov in pravil. Večkrat jih pišejo tisti, ki se ne ukvarjajo s pravom. Na tak način pride do zapletenih situacij. Tudi v zaščitnem zakonu pri členih o šolstvu je opazno, da so to napisale osebe brez potrebnega znanja.

Precej kritičen je bil tudi do neorganiziranosti naše manjšinske politike. Nekateri politični subjekti izkoriščajo šolstvo in izraz šolstvo, ne da bi imeli te pristojnosti. Šolstvo bi moralo biti središče vsega dogajanja, a žal ni tako.

Na koncu je deželni ravnatelj povedal še, da ga skrbi prihodnost. Z demografskega vidika smo šibki, manjšina ima vedno manj otrok, po drugi strani pa vedno več učnega osebja: "Kmalu bo več učiteljev kot otrok in tega šolniki in sindikati ne razumejo. Treba je investirati v tajnike in neučno osebje, da se ustvari močna podlaga pri storitvah, tako bi lahko podaljšali šolski urnik in bi bili lahko tajništva in šole odprti tudi v popoldanskih urah".

Povejmo na gas

Ko moja ljubezen ni tvoja

Čeprav je na svetu vse preveč nasilja, pa to najbolj prizadeva, kadar se pojavlja v imenu ljubezni. V mislih imamo nasilje nad dekletki oziroma ženskami, še posebej tedaj, kadar se sprevrže v fizično dejanje, se pravi umor. Za vse te primere velja, da so s strani moške osebe porojeni iz njihove nemara neznošne bolečine ob zavrnitvi. Poročena ali neporočena ženska želi ali mora prekiniti določen odnos in potem tako pogosto pride do uboja, da se ob tem vedno na novo zgrozimo. Potrti in užaloščeni smo, takšnih zločinov preprosto ne moremo in nočemo sprejeti, zato hočemo vsaj razumeti, kakšni razlogi so pripeljali storilca do usodnega in žal nepovratnega izteka. V resnici nepovratnega, saj je z njim nepreklicno končano življenje žene ali partnerice, v mnogih primerih nekdanje žene ali partnerice, tako rekoč končano pa je tudi njegovo, storilčevo življenje, ki bo životarilo za zapahi, če si ne bo sodil sam. Nepopisne in skrajno težko ozdravljive so ob tem duševne rane otrok ubite osebe in ne nazadnje vseh bližnjih, ki bodo prikrovani na bolečino. In toliko je teh zločinov in žrtev, da nas ob njih upravičeno obhaja tesnoba, in to tem bolj, ker naj bi šlo pri vseh teh krvavih dogodkih menuda za ljubezen, za v nebovpijočo prizadetost te ljubezni, ki ni mogla sprejeti odhoda ljubljene osebe. Številke tega tragičnega nasilja so zlovešče in v Italiji se te vrste nasilna smrt zgodi vsak tretji dan, pri čemer je govor o tistem delu razvitega sveta, kjer je umor za-

radi zavrjene ljubezni najmanj. Na srečo sodi v to skupino tudi Slovenija, ki seveda beleži manj tovrstnih primerov, vendar v podobnem obsegu v odnosu na število prebivalcev. Toda naj bo nasilje večje ali manjše, naj ga bo več ali manj, v vsakem primeru je nesprejemljivo in nevredno človekove podobe. Ne gre namreč le za umore, ti so zgolj vrh ledene gore, nasilja nad ženskami je neskončno več in se v tem času še stopnjuje - krvava vojna, skrita za štirimi stenami, bi lahko rekli. In to vse zaradi nagona animalnih razsežnosti, ki jih ni mogoče obvladati? Niti tedaj ne, ko vemo ali vsaj slutimo, da je nasilje zlo v prvi osebi? Uničuje žrtev in uničuje vest storilca, je zanikanje sožitja, človečnosti, razkroj vseh vrednot, je podivjana moč egoizma in izničenje spoštovanja so-bitja, spoštovanja, ki je temelj srečne civilizacije. Nasilje je tudi dokaz, da je ljubezen lahko tudi bolna in tedaj se sprevrže v krutost brez primere. Takšna ljubezen ima izbrano osebo za svojo last in se je polasti bes, kadar hoče ta oseba oditi in uveljaviti tisto, kar ji pripada: pripada ji svoboda odločitve, možnost izbire, pravico ima do svobodne volje, pripada ji tisto, kar ima v sebi prava ljubezen. Prava ljubezen namreč svoje volje ne vsiljuje, prava ljubezen ne poseduje, nikoli nikogar noče podrežati, se nad druge ne dviga, jim ne ukazuje, ampak daje svobodo, vedno in vselej samo svobodo. Prava ljubezen je luč, ki je edina močnejša od teme v človeku.

Janez Povše

JURIJ PALJK

OBROBNOSTI

1

Ni naključje, da se begunci, reveži iz daljnih dežel, pravijo, da jih je večina iz Pakistana in Afganistana, danes čez dan zbirajo na mestu, kjer je nekoč stal mejni prehod v Rožni Dolini, danes pa je tam urad za priseljence. Niti ne vem, zakaj morajo reveži tam posedati v mrazu, skoraj vsak dan jih vidim, ko grem v Rožno Dolino, po navadi kaj pojest, ne več v gostilno, ki smo jo skupaj s prijateljem Markom Vukom in Andrejem Malničem imenovali Pri rdečem kamnu, ampak v bife, v katerega sem hodil kot delavec na črpalki Petrola, kjer danes prodajajo kruh in bureke in nemogoče mastne krofe. Takrat smo jedli stoje, med tovarnjakariji, tihotapci, gradbenimi delavci, mehaniki in mejnimi delavci vseh vrst, kosilo so nam gospe dajale kar skozi majhno okno iz kuhinje, kričali smo vsevprek, prostor je bil vedno zakajen in premajhen, a meni je bil všeč, ker je bil poln življenja. Danes je v bifeju na istem mestu ob trgovini, ki tudi ni več ista, ampak je postala neka nedorečena trgovina, s katero ne vedo, kaj bi, drugače, podjetna gospa ga vodi, hrana pa ni več ista, a naj bo, nekaj je treba pojesti, samo s sendviči ne moreš vse življenje.

Ko zavijem tja, vedno pomislim na kolego, ki je zelo grdo govoril o restavraciji, v kateri lahko dejansko zastoj vsak dan je, in to samo zato, ker je v državni službi, sam namreč nikdar nisem zaničeval hrane, prihajam iz časov, ko smo še vedeli, kaj je kruh, in seveda še bolj, kaj je pomanjkanje. Tistega sveta ni več in tudi

je jezika tistega sveta, me je podučil pred veliko leti Andrej Malnič, kot etnolog je bistro tudi ugotovil že pred dvajsetimi leti, da se bo kakovost hrane tudi v Sloveniji izjemno poslabšala, zato je bifeje počasi začel označevati z vzdevkom "krmilnica". In je prišel dan, ko ni hotel več vanje. Včasih sem vztrajal, naj pride za mano, a ni več hotel, tudi takrat ne, ko sem ga vabil z besedami, da se bova spominjala Marka Vuka in časov, ko sva ga imela ob kosilu za norca, češ da je sodelavec Udbe. Vedno znova je nasedel in vedno znova dobesečno kričal na naju, a vedno smo se srečevali, se pogovarjali in razglabljali, opazovali svet, ki se je začel korenito spreminjati, vsi trije zaljubljeni v našo krasno Goriško in njej zavezani.

Na Andreja in Marka sem pomislil, oba se danes kregata z Bogom, zakaj dopušča, da danes umira Gorica in ji Nova Gorica tiho dela družbo, ko sem minulo sredo ob enih zavil čez nekdanji mejni prehod v Rožni Dolini in nemočen opazoval obrobje, ki mi ga je ponujal pogled na priseljence, begunce, reveže, ki so tam sedeli in čakali, na nasprotni strani ceste so na pločnikih sedeli drugi in na tleh jedli iz razgrnjenih papirjev pred sabo.

Stisnilo me je v srcu, zares sem se počutil nemočnega, nasmehnil sem se samo ob misli, da bi Marko Vuk rekel enega svojih: "Joj, joj, kaj bo to, le kaj bo to"! Andrej bi pa takoj dodal, da je to nedostojno, nečloveško, nehumano, a tudi vem, da bi potem šel do novogoriškega župana in bi ga povprašal, ali se da kaj narediti.

In sem pomislil, da bi sam o tem "poročal" svojemu nekdanjemu šefu dr. Dragu Legiši, ki bi vzkliknil: "To je nemogoče, to je nedostojno! To še enkrat do-

kazuje, da država ne deluje, da so odpovedali državni organi"! In bi odbrundal v svojo sobo, se vrnil čez čas in še enkrat bolj sam sebi kot nam v uredništvu na glas odločno dejal: "To je nemogoče in nedostojno"! Kot dolgoletni devinski župan je bil ponosen na opravljeno javno delo, večkrat me je opozarjal, da je "državna pomoč vedno hladna, nečloveška, ker nima pred očmi človeka, medtem ko sem kot župan pred sabo vedno videl posameznika"!

Nemoč je občutek, ki me preveva, ko vsak dan znova gledam te prizore, Gorica je postala zadnje mesece nesrečen kraj za reveže iz daljnih dežel, ki spijo v predoru, skozi katerega niti slovenski kupci ne prihajajo več na Travniki v Gorico, ker v njem smrdi po urinu, diši po garjah in boleznih, vlagi in sramoti človeštva, gotovo družbe, katere sestavni del sem, pravzaprav njen nemočni člen.

Priznam pa, da se me nedavna cinična pripomba enega od desničarskih veljakov, češ naj podpisniki peticije, med katerimi sem bil, "odpeljemo te prebežnike domov, naj jih damo v svoja stanovanja v Gradežu" itd., čisto nič ni dotaknila. Vsakdo pomaga, kolikor more, sam imam rad tiho, skrito pomoč, ker, ponavljam, da sem na lastni koži občutil in živel v pomanjkanju. Takrat nam ni pomagal nihče, to lahko mirno zapišem, zato mi je tuja vsaka nostalgija po "dobrih starih časih v socializmu", o katerih "bluzine

jo" danes nekateri v Sloveniji, kot mi je tuje sveto-hlinstvo drugih, ki govorijo "kako nam je bilo hudo", ker vem, da jim čisto nič ni bilo hudo; pripenjanje medalj z imenom "kako nam je bilo hudo" se mi dobesečno gabi, kot se mi gabi javno mahanje s pomočjo, predvsem pa so mi zelo, zelo daleč tisti, ki govorijo o pomanjkanju, ne da bi ga kdajkoli na lastni koži okusili.

O beguncih ne morem napisati ničesar novega, javnemu sprenevedanju z njimi ste priča tudi sami, nekateri hodite pomagat v predor, drugi pomagata drugače, tretji se obračate stran, vse pa nas to boli, ne? Vsaj upam, da nas to boli, kajti, če nas ne boli, pomeni, da nismo več ljudje, da smo izgubili občutek za človečnost, zase in za sočloveka, predvsem pa svoj obraz.

Ko me je nazaj grede ustavil italijanski policist na nekdanjem mejnem prehodu pri Štandrežu, sem še enkrat sam sebi povedal, kako zmotno je govoriti, da meje ni več; in vprašanje, kje sem bil, sem mu odvrnil, da doma, pogledal je italijansko osebno izkaznico in dvignil obrv, nato sem mu preprosto rekel: "Goriška je moj dom". Molče mi je vrnil izkaznico in vozniško dovoljenje, lepo sem ga pozdravil in pomislil na dejstvo, da je na Goriškem toliko policijskih in drugih patrulj, kolikor jih pred časom na več kot dvesto kilometrov dolgi poti po osrčju Sicilije nisem videl, pravzaprav nisem videl niti ene. Ta obrobnost, to življenje na obrobju, na periferiji, mi nalaga dolžnost, da javno govorim o tem in še enkrat povem, da je nedostojno, kar se nam dogaja, in smo nedostojni, sebe nevedni, če sami ne skušamo kaj spremeniti, zahtevati od sebe in drugih, da se do ljudi obnašamo kot ljudje.

POGOVOR Julijan Čavdek, goriški pokrajinski tajnik SSK

“Najbolj pereče je nezanimanje mladih za politiko!”

Kako ocenjuješ sedanji utrip naše narodne stranke?

Slovenska skupnost deluje po načelu zbirne stranke, kar pomeni, da je pluralna organizacija in je v njej prisotnih več različnih ideoloških komponent. To je za SSK veliko bogastvo, ki pa zahteva tudi večje napore in odgovornosti pri odločanju in vodenju. Če bi se SSK naslanjala le na eno ideološko opredelitev, potem bi bilo mogoče vodenje stranke lažje, zmanjkal pa bi tisti pluralizem, ki je danes v stranki prisoten, čeprav ga v javnosti skušajo zamolčati, in ne bi bila več zbirna stranka. Zdajšnje stanje SSK na deželni ravni je precej živahno, kar je normalno glede na to, da smo že v predvolilnem času. Paziti pa moramo, da razprave in kritični pogledi ne pokvarijo osebnih odnosov med nami; smo namreč manjša stranka, ki sloni večinoma na prostovoljnem udejstvovanju vsakega od nas, in zaradi tega je veliko odvisno od osebne zaupanja med nami. Če se to prelomi, bo težko karkoli zgraditi in izvesti. V naslednjih mesecih se bomo morali namreč odločiti o zaveznosti in kandidaturah. O tem teče razprava, ki jo seveda pogojujejo trenutna državna in deželna politična situacija, pa tudi rezultati, ki jih je SSK dosegla na zadnjih volilnih preizkušnjah. To ni ravno enostavna zadeva, saj je vse še dokaj nejasno, veliko je kreganja med velikimi strankami in v njih samih, o programih in konkretnih predlogih, kako reševati vsakdanje težave občanov, pa se ne govorijo. V zadnjih mesecih prireja SSK na območju razne debatne večere o različnih temah, da bi izvedeli za mnenje ljudi. To je pozitivno, saj lahko izvem za več zanimivih in novih mnenj in predlogov. To bi morala biti stalnica, ker je odličen način povezovanja z našimi volivci in gojenja odnosov do njih.

Kako pa je na Goriškem, kjer stranko vodiš?

Za pokrajinskega tajnika sem bil leta 2015 izvoljen že tretjič, torej že skoraj deset let vodim stranko na Goriškem, potem ko sem to vlogo prevzel po smrti Mirka Špacapana leta 2007. V goriški SSK je veliko ljudi, ki si prizadevajo za nadaljevanje našega političnega poslanstva. Njim sem zelo hvaležen, ker so mi vsa ta leta stali ob strani in mi pomagali. Mislim, da nam je na Goriškem uspelo to, da je SSK vsekakor protagonist v političnem dogajanju. Zelo hud udarec je seveda bil, ko so ukinili goriške rajonske svete in tudi goriško pokrajino. S tem smo izgubili precej izvoljenih predstavnikov, kar nas je ošibilo, in to ocenjujem kot konkretno zmanjšanje zaščite. Goriško SSK je tudi prizadelo dogajanje pred letošnjo volilno kampanjo v občini Gorica in po njej. Po tem obdobju bo potrebno še nekaj dela, da dobimo

prejšnjo homogenost in zavzetost. Goriška in števerjanska sekcija SSK sta zelo dejavni, nekoliko več aktivnosti bi bilo treba v Doberdolu in Sovodnjah ob Soči. Velik problem pa so mladi, ki le s težavo pristopajo k aktivnemu političnemu delu. Verjetno bi morali na tem področju narediti kaj več ali kako drugače. Sicer pa je to splošen problem, ki zadeva vse politične stranke. Še naprej bomo iskali primerne rešitve, žal pa nam ne pomagajo vsakdanje povernosti, a politiko ustvarjajo ljudje, ki so izvoljeni, volijo pa jih občani. In na koncu je politika tista, ki odloča. Zaradi tega bi morali gojiti bistveno boljši in odgovornejši odnos do politike.

Italija ima nov volilni zakon, zadnje čase je bilo dosti govora o tem. Med vsemi možnimi različicami je imela SSK vedno jasno stališče, in sicer zagovarjanje t. i. evropskega modela. Kako ocenjuješ Rosatellum in kaj lahko pričakujemo od naslednjih volitev?

Ne vem, kako so sestavili ta zakon. Zelo verjetno se je mudilo in gotovo so to pogojevali zdajšnje politične sile, ki niso naklonjene parlamentarni večini. V takem kontekstu je težko pripraviti karkoli dobrega in učinkovitega. Obžalujem, da ni preferenc, ker se tako zmanjša pravica, ki pripada posameznemu volivcu, da odloča, kdo ga bo v parlamentu zastopal.

Glede slovenskega predstavnika smo se v SSK še enkrat podali v boj, da bi lahko za slovensko narodno skupnost v FJK pridobili možnost za samostojno izbiro lastnega parlamentarca oziroma poslanca in senatorja, kot je zapisano v 26. členu zaščitnega zakona 38/2001. Žal so bili naši amandmaji zavrnjeni in tako ostajamo pri tem, da smo odvisni od dobre volje ene izmed vsedravnih političnih strank, konkretno od Demokratske stranke. To se mi zdi s političnega, pa tudi človeškega vidika, ponižujoče, saj je odnos do francoske in nemške manjšine popolnoma različen, da o predstavniku italijanske manjšine v Sloveniji niti ne govorimo. A verjetno je za tako stanje najbolj odgovoren tisti del slovenske narodne skupnosti, ki je vedno nastopal v italijanskih strankah in imel v vseh povojnih letih zagotovljenega parlamentarca. To je uspevalo, dokler so v levi sredini obstajale močne stranke, kot je bila svojčas KPI, pa tudi volilni zakoni so bili drugače napisani. Danes, ko je na levici vse več razdrobljenosti, volilni zakon pa postavlja zelo visoke pogoje za izvolitev, je izvolitev Slovenca na tak način vse prej kot gotova. Že na prejšnjih parlamentarnih volitvah, ki so bile februarja

2013, je bila poslanka Tamara Blažina izvoljena, ker je Demokratska stranka zmagala, v primeru poraza bi do izvolitve ne prišlo. Ali si kot narodna skupnost lahko privoščimo tako tveganje in tako odvisnost od drugih? Jaz mi

Foto dd

slim, da ne.

Za naslednje vsedravnne volitve še vedno pričakujem, da SSK povabijo h konkretnemu pogajanju glede možnih kandidatov. Ocenjujem, da bo zelo težko podpreti koga, ki nam bo ponujen, tako kot pravijo Italijani: "Prendere o lasciare".

Spomladi bodo, verjetno ločeno od državnih, tudi deželne volitve, v tem trenutku ni še zadosti podatkov o kandidatih in koalicijah, kako se v tem času giblje stranka?

SSK zdaj spremlja pogajanja. Žal smo predolgo čakali na odločitev zdajšnje deželne predsednice Deборе Serracchiani o njeni politični prihodnosti. Pričakujemo zdaj odločitev, ali bo Sergio Bolzonello potrjen za uradnega predsedniškega kandidata s strani Demokratske stranke, in predvsem pričakujemo, ali se bo furlanski avtonomistični pol odločil za samostojen nastop, kar bi bilo zelo spodbudno. V naši deželi, ki uživa upravno avtonomijo zaradi prisotnosti narodnih in jezikovnih manjšin, je zares nenavadno, da smo še zmeraj brez resne avtonomistične stranke ali koalicije, ki bi lahko imela velik vpliv pri vodenju Dežele FJK. Na deželni ravni ima SSK sicer možnost olajšanega nastopanja na volitvah, a je kar nekaj pogojev, ki jih je potrebno izpolniti in so odvisni od tega, kako in s kom skleneš zaveznitvo. V prvi vrsti pa bi bilo treba se pogovarjati o programih, saj nam je mandat, ki se končuje, povzročil kar nekaj glavobolov, v prvi vrsti reforma krajevnih uprav.

Ozrmo se zdaj na goriško stvarnost. Katere so pereče točke, ki jih imaš na seznamu?

Kot sem že povedal, je najbolj pereča točka zanimanje mladih za politiko. Politika bo krojila prihodnost v vsakem primeru. Če bodo mladi pristopili k politiki, bodo ravno oni imeli možnost, da o tem

soodločajo, drugače bodo o tem odločali drugi in potem bo zaman vse jamranje o hudobnih in nesposobnih politikih. Če ni generacijske zamenjave in če ni želje po samostojnem političnem nastopanju, potem neizbežno

vse zamre kot pri vsaki drugi zadevi.

Vztrajati moramo pri izvajanju zaščitne zakonodaje in predvsem, da postane slovensčina vedno bolj vidna v javnosti. Poleg tega se bo potrebno posvetiti gospodarskim temam. Goriška je v tem trenutku pepelka na deželni ravni in iz tega se je treba nekako izvleči. K temu mora prispevati svoj delež tudi SSK. Sposobnih ljudi imamo kar nekaj. Glavna priložnost pa sta še vedno ovrednotenje območja in čezmejno sodelovanje, vsaj glede na tisti del Goriške, na katerem živi slovenska narodna skupnost. V naslednjem obdobju bomo morali tudi začeti priprave na kongres in seveda na volitve. To pa je povezano z delovanjem stranke na teritoriju.

Kako je v Gorici z novo upravo?

Po letošnjih občinskih volitvah ni velikih sprememb na goriški občini. Župan je seveda nov, a v odborniški ekipi in v desnosredinski večini v občinskem svetu ni posebnih novosti. V občinskem svetu ima SSK dva svetnika, Marilko Koršič in Walterja Bandlja, ki sta zelo aktivna. Prisotna sta v vseh komisijah občinskega sveta, tako da imamo kot SSK pogled na vse, kar se dogaja na občini. V tem smislu vabim goriške občane, da se možnosti spoznavanja in reševanja čim bolj poslužujejo. Oba svetnika sta že večkrat posegla glede raznih vprašanj, za katera so našli skoraj zmeraj pozitivno rešitev.

V Gorici se uprava večkrat ukvarja zgolj s središčem mesta in zanemarljivo predele, ki so turistično in gospodarsko pomembni, kot npr. Štandrež, Oslavje in Štmaer. Kaj meniš?

Se strinjam! Gorica je naredila hudo napako, ker je ukinila rajonske svete, ki so bili predvsem v predmestju prava gonilna sila. Politična večina je s tem oškodovala predmetje, oškodovala Furlane in Slovence ter sami sebi naredila mačjo uslugo. Žal v goriški desnosredinski koaliciji ni kulture poslušanja teritorija in rezultati so na dlani, dovolj, da se sprehodimo po goriških ulicah in pogledamo, kako je s trgovinami in kako so prirejali razne spominske dogodke ob 100-letnici prve svetovne vojne. Bilo je zelo malo sodelovanja s Slovenijo, ki je to priložnost znala izkoristiti veliko bolj podjetniško. Gorica je še vedno zaverovana sama vase in ne vidi, kaj se dogaja onkraj Korza, čeprav so ravno Brda, Soča in bližnji Kras vedno bolj zanimivi na svetovni ravni. Res ne razumem, kako je mogoče podpirati tak način upravljanja. Priznati pa moram, da imamo tudi kot leva sredina odgovornosti, saj nismo znali sestaviti resne alternativne desnice in desetletnemu

vladanju župana Ettoreja Romolija. Tudi to je žal dejstvo, o katerem moramo razmisliti.

Kako pa z delikatno temo oz. problematiko beguncev?

To je še eno vprašanje, na katerega prejšnja in tudi zdajšnja občinska uprava nima ali noče imeti odgovora. Begunci so ljudje in kot taki si zaslužijo, da z njimi ravnamo človeško. Še naši nonoti in none, ki so izkusili begunstvo, pripovedujejo, kako je bilo prijetno, ko so domačini z njimi ravnali lepo, in kako je bilo žalostno, ko so jih zavračali. Dejstvo, da se goriška občinska uprava ni aktivno odzvala na rešitev vprašanja nastanitve prosišcev za azil, je privedlo do današnjega nevdržnega stanja. Podili so jih, ko so bili na bregu Soče in v parku pri Kornu, zdaj pa jih imajo v predoru Bombi, ki je v samem mestnem središču z vsemi posledicami, ki so vsem vidne. Normalno je, da se marsikateri občan jezi, še posebno, če ima trgovino na Travniku.

Prepričan sem, da je potrebno tem ljudem pomagati, da ne bi živeli v takih nemogočih razmerah. To nam narakujejo naša vest in vrednote, ki so temelj naše omike. Pri tem pa je potrebno zadevo reševati tako, da ne pride do napetosti in da mestno družbeno tkivo ne bo oškodovano. Zaradi tega bi morala občina poskrbeti za primeren prostor, saj je praznih stavb in objektov v Gorici kar precej. Dostojna rešitev vprašanja nastanitve prosišcev za azil bo obenem tudi najboljši odgovor goriškim občanom, ki so do teh nesrečežev zelo dobrodušni, čeprav je ta podatek javnosti bolj malo poznan.

Opozicija v občinskem svetu je pripravila poziv, da se omenjeno vprašanje primerne reši. Na ta poziv se je odzvalo veliko osebno iz cele Italije, med temi je tudi častni predsednik SSK prof. Boris Pahor.

Matevž Čotar

V organizaciji SSK in Krožka A. Gregorčič

Srečanje o našem gospodarstvu

“Gospodarstvo in slovenska narodna skupnost” to je bila tema srečanja v okviru priprav programskega kongresa stranke

gospodarstvo in podjetništvo motivacija za človeka, da nekaj zavrti v svetu ekonomije. V Italiji pa vidi danes neki pesimizem glede tega. Ljudje se bojijo davkov in stroškov,

Foto dd

Kot sem že povedal, je najbolj pereča točka zanimanje mladih za politiko. Politika bo krojila prihodnost v vsakem primeru. Če bodo mladi pristopili k politiki, bodo ravno oni imeli možnost, da o tem

soodločajo, drugače bodo o tem odločali drugi in potem bo zaman vse jamranje o hudobnih in nesposobnih politikih. Če ni generacijske zamenjave in če ni želje po samostojnem političnem nastopanju, potem neizbežno

med mladimi t. i. podjetniškega duha in jih spodbujala in jim pomagala, da nekaj ustvarijo.

Tudi komercialist Lorenzo Devetak se strinja s tem in pravi, da birokracija preveč obremenjuje podjetje. Upal je, da bo kriza kaj spremenila, a ugotavlja, da ni tako. Mlada podjetnica Sara Devetak, ki je pred leti ustanovila multifunkcionalno kmetijo Hiša okusov na Vrhu Sv. Mihaela, je povedala, da so mala podjetja zelo oškodovana,

kajti birokracija ravna enako ne glede na to, ali si majhen ali velik podjetnik. Voditi mora kar štiri različna knjigovodstva in s tem zapravlja ure, ki bi jih lahko namenila proizvodnji. Politiko pa podjetnica čuti oddaljeno in meni, da bi se morala bolj zanimati za male podjetnike.

P. Marko Rupnik na srečanju prijateljev Centra Aletti v Dravljah

O učiteljstvu papeža Franciška

Na letošnjem srečanju prijateljev in dobrotnikov Centra Aletti, ki je potekalo 12. novembra v Dravljah, je po maši, pri kateri je somaševalo veliko duhovnikov in ki jo je popestrilo lepo petje mešanega pevskega zbora župnije Črni Vrh nad Idrijo, zbrane v polni cerkvi nagovoril p. Marko Rupnik. Tokrat je za temo izbral učiteljstvo papeža Franciška.

Živimo v čudnem obdobju, ko smo se kristjani - posebno duhovniki in škofje - naučili z izredno lahkoto kritizirati papeža, je dejal. Zato je zbral svoje misli, pa tudi tiste, ki jih je v zadnjih letih slišal v treh rimskih kongregacijah, v katere je bil postavljen kot papežev svetovalec. Ena glavnih ugotovitev je ta, da se s Franciškom začena druga faza razumevanja in uresničevanja Drugega vatičanskega cerkvenega zbora. Do koncila, ki se je začel pred 55 leti, je prišlo, ker se je - tudi v težavnem soočanju s tedanjim večinsko kulturo - v Cerkvu, ki ji daje življenje Sveti Duh, začutil močan val življenja. Osebnosti, ki so na miselni ravni pripravile koncil, so v popolni predanosti Cerkvu zapustile sholastični način razmišljanja in sprejele moč Duha, ki so jo črpale v dobi cerkvenih očetov in prvega tisočletja krščanstva. Eden teh velikanov, ki ga je "imel milost" srečati tudi p. Rupnik, je bil francoski teolog Henri de Lubac, drugi koncilski očetje so bili še Congar, Danielou, Guardini itd. Ugotovili so, da je neka doba Cerkev za vedno mimo: Cerkev mora premisliti in najti svojo vlogo v svetu. "Poklicani smo, da kot manjšina svet prese- netimo, ne pa, da se z njim kregamo". De Lubac je tudi dejal, da je tragedija vatičanskega koncila v tem, da koncila v Cerkvu niso prenesli škofje "na organski način", ampak novinarji v nekaj minutah. Koncil je bil zamišljen, da bi izdelal neko organsko, živo vizijo, ki bi vse združevala. In zgodilo se je, da so koncilski očetje umrli, Cerkev je obrnila stran, kot da teh mož nikoli ne bi bilo. "In še te smo študirali z racionalistično in znanstveno logiko". Desetletja po koncilu je Cerkev mislila, da je reformo izvedla, pa je že papež Ratzinger jasno povedal, da jo je treba še speljati. "Spreminjali smo bogoslužje, toda bogoslužja ne moremo spremeniti, če prej ne spremenimo miselnosti". In tako je bila formirana najmlajša generacija duhovnikov,

foto dd

ki se zapirajo, jih je strah pred svetom in se nostalgijo vračajo v nekaj, kar je zunaj časa. Ne upajo si se soočiti s sodobno kulturo in s problematiko živega človeka. In prišel je Francišek. Kdor ga je poznal že prej, ve, da je po značaju delaven in molčeč, "kot papež pa mora govoriti". Kot buenosaireški škof je pastoralno delo zastavil zelo globoko. Kot Petrov naslednik je uvedel nekaj preprostih, a pomenljivih stvari, ki prinašajo globoke spremembe: ni šel živeti v papeško palačo; na balkonu je prvi večer dejal, da so kardinali izvolili rimskega škofa, "ni rekel papeža"; z vatičanskega kovanca je dal umakniti svojo podobno. To so majhni, a globoki simboli. Kaj hoče povedati? Kot papež želi prenehati z napol imperialnim slogom. Zaveda se tega, kar so učili koncilski očetje: nismo v obdobju kulturnih sprememb, temveč v spremembi dobe. Končalo se je neko obdobje, začena se novo. Vzorec Cerkev, ki je živela z roko v roki s cesarstvom in, kasneje, z državo, je kot stil Cerkev mimo. V začetku so cerkveni očetje mislili, da bodo naredili veliko sintezo celotnega življenja - ekonomskega, političnega, kulturnega itd. - v Jezusu Kristusu. Kmalu so razumeli, da ne bo šlo, da nas bo imperij pogoltnil. Preveč narodov je bilo z lahkoto krščenih brez izkušnje Jezusa Kristusa in t. i. novosti življenja. Cesarstvo je uporabilo vero, da je ohranilo enotnost, sa-

Bog do človeštva v Jezusu Kristusu. Klicani smo, da ljubimo človeka v svetu. Katerega človeka? Vse, še najbolj pa ranjeno in krhko človeštvo. Kristus se je najbolj približal tistim, ki so bili najbolj preizkušani. Francišek ni neki "socialni papež"; želi le pokazati na to. Torej: navzven ljube-

zen do sveta in najbolj preizkušanih ljudi; navznoter pa neprestano prečiščevanje, da se očistimo religijskih navad in zaživimo kot verniki, ki s svojo človekostjo razodemo novo življenje, ki smo ga sprejeli od Gospoda.

Kritike so se najbolj zaostri- le okrog apostolske spodbude *Amoris laetitia* o družini. "Cerkev je končno začela govoriti o nekaterih temah, o katerih je treba govoriti". Francišek je - na zelo ignacijanski način -

pokazal, da se želi posvetiti človeku, "vsakemu posebej, tam, kjer ta človek je". To je trinitarično razmišljanje kristjana, saj Sv. Trojica pomeni razmerje, odnose, občestvenost. "Odnos je vedno oseben". Končno je neki papež poudaril, da, kar se tiče zakona in družine, je v svetu (tudi v katoliškem) ogromno trpljenja. Resno moramo vzeti vsako posamezno situacijo in človeku pomagati. Preveč smo se ukvarjali z družino, premalo pa z zakonom; toda "zakon je zakrament! Družina iz nje- ga raste". Ker smo se toliko ukvarjali z družino, je mlada generacija zavrnila vse in se noče niti poročiti. Papež pravi, da tudi tistim, ki samo skupaj živijo, moramo pokazati, da jih ima Bog rad. In začnimo z njimi hoditi in jim pomagati razlikovati in spoznavati globino življenja.

Kdor pa pričakuje jasne zakone in smernice, jih ne bo našel, saj papež pravi, da je bilo jasnih smernic že ogromno napisanih, toda ne delujejo. "Ljudje trpijo".

Danijel D.

Kratke

Štandrež / Praznovanje župnijskih in cerkvenih zavetnikov

Pastoralno področje Soča-Vipava v sodelovanju z domačimi društvi vabi na praznovanje župnijskih in cerkvenih zavetnikov. Od 20. do 23. novembra potekajo v Štandrežu duhovne vaje z nadškofom Redaellijem za vse vernike štandreške dekanije. V soboto, 25. novembra, bo v Štandrežu ob 15.30 odprtje spominskega obeležja. V nedeljo, 26. novembra, bo ob 10. uri praznična sveta maša. V torek, 28. novembra, bo v Štandrežu ob 14. uri otroška gledališka predstava. V četrtek, 30. novembra, bo v Štandrežu ob 19. uri praznična sveta maša, ob 19.45 odprtje razstave keramičnih izdelkov. V petek, 1. decembra, bo v Štandrežu ob 20. uri koncert Mešanega mladinskega zbora Emil Komel. V soboto, 2. decembra, bodo med 9.15 in 10. uro v Štandrežu in Sovodnjah adventne delavnice. V nedeljo, 3. decembra, bo v Gabrjah ob 10. uri praznična sv. maša, ki jo bo vodil domači župnik msgr. Renato Podbersič; ob 10. uri praznična sv. maša in podelitev klasa, vodi msgr. Juliusz Janusz, papeški nuncij v Sloveniji; ob 11.15 praznična sv. maša, ki jo vodi domači župnik Karel Bolčina; ob 18. uri praznične večernice.

Podgora / Zahvalna nedelja

V Podgori bodo imeli zahvalno nedeljo 26. novembra. Ob 8.30 se bodo pred cerkvijo sv. Justa mučenca v Podgori zbrali traktorji; ob 9. uri bo sveta maša z blagoslovom kruha, vina ter kmečkih pridelkov in traktorjev; ob 10.30 odhod traktorjev po vasi do središča občine Gorica; od 11.30 dalje kosilo v prostorih nekdanje krajevne skupnosti Podgora. Organizirajo in vabijo: združenje Podgora, združenje Krajevna skupnost Pevma-Štmaver-Oslavje, župnija sv. Justa mučenca, Kmečka zveza, Federazione Provinciale Coldiretti GO-Sezione Piedimonte, Piuma, Oslavia e San Mauro, Prosvetno društvo Podgora, Kulturno društvo Sabotin, Športno kulturno društvo Naš prapor, rekreacijsko društvo Calvario, Lovska družina Pevma, Lovska družina Podgora, Združenje proizvajalcev rebule Oslavje s finančno podporo zavoda Banca Credito Cooperativo di Lucinico, Farra e Capriva.

Iz beležke goriškega nadškofa

Goriški nadškof Carlo Roberto Maria Redaelli bo v četrtek, 23. novembra, od 9. ure dalje na Mirenskem Gradu za duhovno obnovo s škofijskimi duhovniki. V petek, 24. novembra, bo od 18.30 dalje hodil z mladimi od Prevala do Subide. V soboto, 25. novembra, bo ob 15. uri v auditoriju Fogar na formativnem srečanju za člane gospodarskih župnijskih svetov. V nedeljo, 26. novembra, bo ob 10. uri podelil zakrament sv. birme v župniji sv. Andreja apostola v mošu, ob 18.30 pa bo na večerji z vzgojitelji mladinske pastorale v Merniku.

Klic dobrote in Teden Karitas 2017

Letošnji Teden Karitas bo potekal od ponedeljka, 27. novembra 2017, do nedelje, 3. decembra 2017, pod geslom "Kje sem doma"? Več na www.karitas.si.

ZAKAJ PRAV JEZUS? (5)

PRIMOŽ KREČIČ

Podoba Jezusa pri svetih pisateljih

Če se želimo približati skrivnosti Jezusove osebe in spoznati njegovo življenje, moramo odpreti Sveto pismo Nove zaveze. Tam se srečamo s pisatelji, ki so zapisali izkušnjo svojega srečanja z njim in to, kar so o njem pripovedovali v njihovih krščanskih skupnostih.

Apostolska dela prinašajo zelo star zapis o Petrovem govoru na Binkošti, v katerem je apostol spregovoril o tem, da se je po Jezusovi smrti in vstajenju zgodilo odrešenje za vse človeštvo. Jezus je Maziljenec, poln moči Svetega Duha, ki jo deli ljudem. Diakon Štefan je videl odprto nebo in Sina človekovega, ki sedi na Božji desnici.

Apostol Pavel je stopil v odnos z Jezusom po mističnem srečanju pred Damaskom. Po spreobrnjenju je njegovo življenje potekalo v tesnem stiku s križanim in vstalim Kristusom. Imenoval ga je Božji Sin, spregovoril je tudi o njegovem bivanju pri Očetu pred stvarjenjem sveta. Ta večni Božji Sin se je izpraznil od svoje božanskosti in postal človek, da bi se približal vsakemu človeku v njegovi nemoči in ga popeljal k polnemu uresničenju v Bogu. Pismo Hebrejcem predstavlja Kristusa kot velikega duhovnika, ki je enkrat za vselej opravil daritev za človeštvo ter postal srednik med ljudmi in Bogom.

Sveti Janez je povezal osebo izkušnjo srečanja z Jezusom s starozavezno svetopisemsko mislijo in predstavil Jezusa kot Pot, Resnico, Življenje, Luč, Ljubezen, Besedo. Pri tem je ostal pozoren na njegovo človeško življenje. Večna Beseda, iz katere je nastalo vse ustvarjeno, je postala meso, človek. To Besedo so učenci videli, se je dotak-

nili, slišali so njen glas. Jezus je razodel učencem globine svojega prisrčnega odnosa z Očetom in jih želel vključiti vanj. Pomenljiva je tudi **Knjiga razodetja**, ki kaže Kristusovo podobo in boju s silami zemeljske oblasti. V mističnih videnjih kaže Jagnje, ki je žrtvovano, pa vseeno živi. Ko bo vse dopolnjeno, bo to Jagnje odprlo knjigo in se bo vse razodelo. Tedaj bo nastopila sodba. Preobraženo stvarstvo bo kot Nevesta, ki navdušeno stopa k svojemu Ženinu, Kristusu. Pri treh evangelistih, Marku, Mateju in Luku, najdemo izkušnjo Jezusove Velike noči in njegove božanske skrivnosti, obenem pa vsak na svoj način predstavi Jezusovo življenje pred smrtjo. Marko piše o Jezusovi božanski skrivnosti in izrazi vero vanj, sicer pa predstavi Jezusa zelo človeško. Hodil je okrog, oznanjal, ozdravil, objemal je otroke in čutil ljudi v stiskah. Ob njegovi smrti je stotnik priznal njegovo božanskost. Matej je skušal pokazati,

kako Gospodova podoba izpolnjuje napovedi Stare zaveze. Zanj so posebno pomembni Jezusovi govori. Luka je predstavil Jezusa kot tistega, ki je deloval v moči Svetega Duha in se usmiljeno sklanjal k človeškim slabostim. Pri treh evangelistih moremo reči, da je bila v njihovem pisanju Jezusova božanskost še zakrita in se je postopno odkrivala do Velike noči. Njegova dobrota, svoboda in človekost so se združile v imenu: 'Sin človekov,' ki ga je tudi sam uporabljal. Za sprejem njegove skrivnosti so potrebni ljudje z otroškim srcem in ubogi vseh vrst, da ga prepoznajo v veri.

Mestna knjižnica Izola / Predavanje o Etiopiji

Mestna knjižnica Izola vabi na potopisno predavanje o Etiopiji, "deželi sijočih oči", ki bo v petek, 24. novembra 2017, ob 19. uri v čitalnici knjižnice. Naš gost bo mag. Jože Andolšek, profesor na slovenski gimnaziji v Celovcu, odlični poznavalec razmer v Etiopiji in humanitarni delavec. Srečanje je namenjeno tudi zbiranju sanitetnega materiala, zdravil, vitaminov in šolskih potrebščin za otroke v sirotišnicah (barvice, svinčniki, zvezki, papir ipd.). Le-te v Etiopijo odnesejo mladi slovenski prostovoljci, ki na različnih področjih pomagajo ljudem v stiski. Vnaprej hvala za vsak dar.

INSIEME
AI SACERDOTI

POSKRBIMO ZA DUHOVNIKE, KOT ONI SKRBIJO ZA NAS

Svobodno in spontano prispevati svoj dar ni kaj posebno težkega. Ponavadi nas k temu spodbudi trenutno čustvo: humanitarne krize, raziskave hudih bolezni, okoljske katastrofe. Tudi darovati za lastno župnijo ni nekaj težkega. Sem njen del, zanesem se na svojega župnika in konec koncev vem, da bo župnišče, ki je potrebno popravil, sprejelo tudi mojega sina; zakaj naj bi torej ne prispeval za nekaj, kar mi bo koristilo?

In darovati za duhovnike? "Ne zanima me. Bo že pomislil kdo drug". To je odgovor mnogih katoličanov, ki redno hodijo k maši in spoštujejo svojega župnika (poskrbijo, da mu nič ne manjka). Predvsem tem je namenjen 29. državni dan 26. novembra, nedelja, posvečena Kristusu Kralju.

Poskrbimo za duhovnike, kot tudi oni skrbijo za nas. Darujmo tistim, ki se darujejo. Tako piše na plakatu, ki bo poslan v vse italijanske župnije.

Vsakoletni državni dan želi priklicati pozornost vernikov predvsem na neutrudno delo 35 tisoč duhovnikov, ki so vedno med nami, pripravljeni nam pomagati v življenjskih naporih, pa tudi na pomembnost Darov, namenjenih njihovem vzdrževanju.

Dober je dar, do katerega pride ne samo zaradi čustva. Dober je dar, ki ni vezan na en sam dogodek, dober je preiščljivi in reden dar. Duhovniki nimajo avtomatičnih jamstev, država jim ne daje nič samo

zato, ker so duhovniki. In vendar ostajajo taki duhovniki, kakršne želimo imeti na razpolago vedno, ko jih potrebujemo.

Darovi, namenjeni Osrednjemu inštitutu za vzdrževanje duhovnikov, so trajen instrument, ki omogoča vernikom, da prispevajo - po načelu soodgovornosti - k vzdrževanju vseh škofijskih duhovnikov, ki zagotavljajo stalno navzočnost v naših župnijah, kjer oznanjajo evangelij in podpirajo skupnosti.

Duhovniki se zanašajo na skupnost, da bi svobodno služili vsem, ne da bi morali misliti tudi na lastno vzdrževanje. Svoje življenje posvečajo drugim s stalno prisotnostjo med ljudmi: različne razmere od njih zahtevajo včasih pogum, včasih pa enostavno človeško bližino.

"Mislim, da je konkretna in trajna pomoč našim duhovnikom dolžnost vseh nas, ki cenimo njihovo poslanstvo in delo. Vsak dar, čeprav skromen, podpira duhovnika in mu daje moči, da nadaljuje svoje poslanstvo in pomaga najrevnejšim. Če verjamemo v duhovnike, je na nas, da jih

v prvi osebi podpremo", je dejal Matteo Calabresi, vodja urada za promocijo ekonomske podpore katoliški Cerkvi.

Maria Grazia Bambino

4 PRIČEVANJA O DELU 35.000 ITALIJANSKIH DUHOVNIKOV

V zgodovinskem jedru mesta Bari sta glasbena šola in mladinski orkester učinkovito sredstvo za vključevanje in zbiranje mladih, ki jih tako tudi obvarujejo pred novačenjem v kriminalnih združbah. Projekt koordinira **g. Antonio Parisi**; pri razvoju dejavnosti orkestra sodelujejo tudi občani in združenja. To je glasbena šola in hkrati šola za življenje, kjer mladi lahko rastejo; usmerja njihove energije in jih vzgaja, da bi postali zreli in zavedni odrasli.

Tudi v župniji s 5.000 dušami je možno narediti velike stvari. V kraju **Castrovillari (Lucania)** je **g. Giovanni Maurello** ustanovil središče "Evergreen", da bi se odzval na potrebo območja, kjer živi veliko upokojencev in vdovcev, oseb, katerih otroci so oddaljeni, in samota se še kako občuti. Omenjenim osebam 10 animatorjev ponuja igre za trening možganov, telovadbo, igre na karte, gledališče, filmski forum, srečanja o aktualnih temah, izlete... Dnevi številnih ostarelih so se bistveno spremenili na bolje.

G. Dario Roncadin, župnik v kraju **San Vito al Tagliamento**, je zavzet v boju proti širjenju iger na srečo in slot machine. Podpirajo ga skupina mladih, škofijska Karitas iz Vidma in mestna uprava; ni le opozoril na zaskrbljujoče stanje, temveč je tudi spodbudil osveščevalne večere za družine, izobraževalna srečanja, namenjena dejavnim državljanom v različnih združenjih, da bi spremljali, opozarjali in preprečevali širjenje pojava. Poleg tega je tudi zahteval, da bi v nekaterih obdobjih v letu izklopili slot machine. Rezultati so se pokazali.

V Moliseju, v škofiji, ki vključuje 32 občin, **g. Salvatore Rinaldi**, vodja škofijske Karitas, animira projekt "Proti periferiji", načrt zdravstvene pastore; ta zagotavlja ljudem monitoriranje in podporo ter jim pomaga doseči to, česar javne strukture ne morejo zagotoviti. Deluje, kjer so družbene stiske, težave z depresijo in alkoholizmom, družine v ekonomskih ali čustvenih težavah zaradi iger na srečo, nasilje v družini ... Prevenција od vrat do vrat torej: in skrb za telo se povezuje s skrbjo za dušo.

ČE HOČEŠ VEDETI VEČ

KDO LAHKO DARUJE?

Vsakdo izmed nas. Zase, za družino ali župnijsko skupnost. Pomembno je, da ime darovalca odgovarja fizični osebi.

KAKO LAHKO DARUJEM?

- **S poštnim tekočim računom** št. 57803009, naslovljenim na "Istituto centrale sostentamento clero - Erogazioni liberali, via Aurelia 796, 00165 Roma"
- **Z nakazilom na enega od bančnih računov**, ki so namenjeni Darovom in jih najdemo na spletnem portalu www.insiemeaisacerdoti.it
- **Z neposrednim darom Inštitutu za vzdrževanje duhovnikov.** (Istituto sostentamento clero) v škofiji. Seznam inštitutov najdete na naslovu www.insiemeaisacerdoti.it
- **S kreditno kartico CartaSi** pokličite brezplačno številko CartaSi 800 825 000 ali pa darujte na spletu na naslovu www.insiemeaisacerdoti.it

ZAKAJ PRISPEVATI DAROVE, ČE ŽE OBSTAJA OSEM TISOČINK?

Darovi (Offerte) in Osem tisočink (8xmille) so se rodili skupaj leta 1984, ko je prišlo do izvajanja sporazumov o reviziji Konkordata. Pobuda Osem tisočink je znana zadeva in vernike ne stane nič. Darovi so korak dlje na poti soodgovornosti: pomenijo majhen izdatek, izražajo pa namen deliti življenje in biti soodgovorni za italijanske duhovnike. Dosegajo vse duhovnike, tudi tiste v manjših in bolj oddaljenih župnijah.

ZAKAJ JIM PRAVIMO TUDI "ODTEGLJIVI DAROVI"???

Tako jim pravimo, ker jih v znesku do največ 1032,91 evra letno lahko odbijemo od celote svojih prihodkov za izračun davčne prijave, kar pomeni znatno davčno olajšavo.

Odkrij druge zgodbe o naših duhovnikih na [facebook.com/insiemeaisacerdoti](https://www.facebook.com/insiemeaisacerdoti)

Kratke

Tretja Pravljična urica v Feiglovi knjižnici: Poljubček za sestrico

Navadno je zares težko za prvorojenca, ko se v družini rodi še bratec ali sestrica, ker le-ta odžira kar nekaj pozornosti staršev, ki se morajo z manjšim otrokom več ukvarjati. Zato se včasih starejši otrok čuti prikrajšan in mu mlajši bratec ali sestrica gre prav na živce. Prav to se dogaja medvedku Luky v nežni pravljici Poljubček za sestrico, ki je izšla izpod peresa Ursel Scheffler. Kako dragocena pa je sestrica in kako jo ima neizmerno rad, medvedek Luka občuti, ko se sestrica, ki bi moral paziti nanjo, "izgubi" v gozdu in jo zaman išče. Ko pa v večerni temini končno vidi, da mu prihajajo naproti starši s sestrico, je neizmerno vesel. Spozna, da jo je lepo imeti ob sebi, saj se z njo lahko igra, pa čeprav mu včasih nagaja. Ljubko pravljico vsebino je poslušalo kakih petindvajset otrok na letošnji tretji Pravljični urici, ki je bila v Feiglovi knjižnici v deževnem ponedeljku, 6. novembra 2017. V mladinski sobi je, oblečena v pižamo z blazinicami, odevico in plišastim medvedkom v rokah, pravo večerno vzdušje ustvarila Katerina

Citter, režiserka na slovenskem programu deželnega sedeža Rai, izkušena pravljicaarka, ki je že večkrat razveselila malčke s svojo živahno in jasno pripovedjo. Tako je bilo tudi tokrat. Malčki so radi prisluhnili pravljici in se po njej vneto lotili risanja debelušastega medvedka. Nekateri pa so raje narisali knjižničarko Luiso, "gospodinj" v knjižnici, ki se je tokrat predstavila z velikim čarovniškim klobukom na glavi. Če zasači kakega porednega otroka, si prav nič ne pomišlja ga spremiti v žabo... Sicer so tudi tokrat zadostovali cingljanje zvončkov, nekaj uvodnih besed in energičen, čeprav topel Katerinin nastop, da so se otroci umirili in radovedno prisluhnili pravljici vsebini ter ob njej spoznali, da je res lepo imeti bratca ali sestrico, s katerim deliti dobre in slabe trenutke.

Po drobni likovni delavnici so otroci zalepili risbice na veliko okno, da jih bodo mimoidoči lahko občudovali. Kot vedno je marsikdo izkoristil priložnost in si zbral eno ali več privlačno ilustriranih knjžic, da bi jih lahko prelistaval doma in ob pravljici zvečer tudi sladko zaspal, seveda po maminem in očkovem poljubčku za lahko noč. / IK

Štandrež: spomenik žrtvam prve svetovne vojne

Po naših vaseh in zaselkih je veliko spomenikov, postavljenih v spomin na žrtve druge svetovne vojne, na tiste iz prve svetovne vojne pa jih je zelo malo. V Štandrežu bodo na zelenici na trgu sv. Andreja za cerkvijo postavili spomenik, ki bo spominjal na štandreške žrtve prve svetovne vojne. V tej vojni je na raznih frontah, predvsem na ruski in na Tirolskem, umrlo več kot petdeset mladih moških in fantov. Po vstopu Italije v vojno se je Štandrež znašel na prvi fronti, saj so italijanski vojaki kmalu prišli do reke Soče in je bila vas prva tarča italijanskih topničarjev, ki so Štandrež popolnoma uničili. Domačini, ki so ostali doma, starejši, ženske in otroci, so bili prisiljeni zapustiti domove in se umakniti v notranjost avstro-ogrske monarhije, kjer jih je veliko umrlo zaradi raznih kužnih bolezni in pomanjkanja. Tisti, ki so vztrajali na domovih, so postali žrtve bombardiranja ali pa so bili odpeljani v notranjost Italije.

Za spomenik, ki ga bodo odkrili v soboto, 25. novembra 2017, ob 15.30, je dalo pobudo in ga urednišilo društvo sKultura 2001. Delo so oblikovali: akademski kipar Jurij Smole, kamnoseška skupina Manče in šola za mozaično umetnost iz Spilimberga. Na odkritju sodelujeta Moška vokalna skupina Sraka in MePZ Štandrež. Na predvečer odkritja spomenika bo v prostorih župnijskega doma Anton Gregorčič, ob 20. uri, spregovoril o grozotah prve svetovne vojne in še posebno o Soški fronti Vili Princič, ki se že več let ukvarja s to tematiko, o kateri je napisal več člankov v časopisih in revijah ter izdal tudi več publikacij. / DP

Ob 10-letnici smrti dr. Mirka Špacapana

Da bi se na 10. obletnico preranega odhoda dr. Mirka Špacapana primerno spomnili nanj, ki je zapustil trajne sledi v naši skupnosti, kot vnet zborovodja, skladatelj, športnik in politik, prirejajo društva in organizacije, v katerih je deloval, PD Podgora, Krožek Anton Gregorčič, ZSKP, AŠZ Olympia, SZSO, ZCPZ, SSK, SSO, spominsko sv. mašo, ki bo v petek, 24. novembra 2017, ob 19. uri v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori. Po maši bo kulturni program v režiji Sanje Vogrič; oblikovali ga bodo MePZ Mirko Špacapan iz Podgore, MePZ F. B. Sedej, skupina Akord, recitatoriki Nika Devetak in Tamara Peteani in violončelist Jurij Lavrenčič. Priložnostni govor bo podal odv. Damijan Terpin, ki je bil velik Mirkov prijatelj in v stranki SSK njegov tesni sodelavec. Na večeru bo glasbenik, muzikolog, glasbeni publicist in instrumentalist Aleksander Rojč predstavil dvojezično publikacijo Con Mirko nel cuore - Z Mirkom v srcu, v kateri je dr. Manuela Quaranta Špacapan, vdova po dr. Mirku Špacapanu, zbrala skladbe, ki jih je on uglasbil in priredil za zборе. V knjigi so tudi objavljene pesmi, beležke in misli dr. Manuele Quaranta Špacapan, nekaj pa je tudi Mirkovih. Knjiga ni na prodaj, nabaviti si jo je mogoče s prostovoljnimi prispevki, ki ga bo ustanova Onlus cure palliative Mirko Špacapan - Amore per sempre namenila za oskrbo onkoloških bolnikov.

S 1. strani

"Pesem je za človekovo dušo kot materino mleko za dojenčka"

Organizatorji vsako leto posvečajo ta pevski dogodek kakšni osebnosti iz našega prostora, ki je pustila globoke sledi v naši glasbeni tradiciji. Letos se je ZSKP spomnila na prof. Stanka Jericija (*20. junija 1928, Avče pri Kanalu ob Soči, + 25. januarja 2007, Gorica). Prof. Jericijo je ob dušnopastirskem poslanstvu svoje ustvarjalne vzgibe namenil glasbi kot skladatelj, zborovodja in pedagog. Dolgo vrsto let je vodil MePZ Lojze Bratuž, s katerim je bil zmeraj prisoten na tej reviji, nastopal pa je tudi med Slovenci v tujini. Jericijo se je po osnovni šoli v domačem kraju vpisal v Malo semenišče v Gorici, kjer je bil posvečen v duhovnika l. 1952. V glasbeni svet sta ga uvedla prof. Mirko Filej in Ersilia Russian. L. 1968 je diplomiral iz klavirja pri prof. Aleksandru Costantinidesu, pri prof. Guidu Pipolu je na beneškem konservatoriju diplomiral iz zborovske kompozicije. Bil je profesor glasbene vzgoje na srednji šoli Ivan Trinko v Gorici, med letoma 1971-1978 je poučeval petje na slovenskem učiteljski šoli Simon Gregorčič. S šolskimi zbori ni nastopal le na šolskih prireditvah, ampak tudi drugod. Vrsto let je vodil tudi italijanski MePZ Sant'Ignazio. Bil je zelo plodovit skladatelj; spisal je tudi več maš in obsežno oratorijsko delo *Pasijon po sv. Marku*. L. 1982 je na natečaju ZSKP prejel nagrado za tri skladbe, l. 1998 je ZSKP izdala priredbo njegovih ljudskih pesmi. Njegova pesmarica je izšla tudi pri cerkvenem glasbeniku. Pri založbi Humar je l. 2002 objavil dela za

zборе na besedila Zore Saksida *Psst! Mladi pojo*. L. 2010 je Združenje cerkvenih pevskih zborov izdalo zbirko njegovih skladb *Opera omnia*; skladbe sta zbrala prof. Ivan Florjanc in David Bandelj. Letošnje Cecilijanke, ki je bila v ve-

MePZ F. B. Sedej (foto dd)

liki dvorani KCLB v soboto, 18., in nedeljo, 19. novembra 2017, se je udeležilo sedemnajst zborov iz Goriške, Tržaške, Kanalske doline, Koroške in Slovenije. Kot vselej je vsak zapel tri pesmi. Devet nastopajočih zborovskih sestavov je zapelo po eno Jericijevo skladbo in se tako na najboljši način poklonilo temu našemu skladatelju in zborovodji. Na splošno so zborovodje segli po delih slovenskih skladateljev, ki so v avtorsko glasbeno govorico preliki tudi ljudske pesmi.

Večerni sobotni koncert so izoblikovali MePZ Lojze Bratuž iz Gorice (zborovodja David Bandelj), ki je prvič izvajal pesem Stanka Jericija na besedilo Erne Pecko *Čakanje*; MePZ Rupa - Peč (Zulejka Devetak), ki je zapel tudi Jericijevo priredbo ljudske *Dijo, dijo, ljubica*; Pevska ekipa Svrž Na Gori (Bilčovs, Koroška), ki je vse pesmi zapela v blaglasnem koroškem narečju

pod vodstvom Alexa Schusterja; MIMePZ Emil Komel Gorica (David Bandelj), ki je za uvod izbral *Cantate Domino* Claudia Monteverdija; DVS Bodeča Neža, Vrh Sv. Mihaela, ki jo je tokrat vodil Mirko Ferlan in je skladbo *Hymne* J. G. Rheinbergerja Psalm 84 (83) zapela ob sugestivni spremljavi harfe, na katero je igrala Tatiana Donis, in ubrano izvajala tudi Jericijevo uglasbitev pesmi *Ljubke Šorli Kukačica*; Pevska skupina Vocal Cocktail iz Štarcana (Maria Chiara Carpenetti), ki je vse pesmi dovršeno odpela v prijetnem vocal jazz ritmu; ŽeVS Danica z Vrha Sv. Mihaela (Jana Dras-

pel dve pesmi Mirka Špacapana (*Oče naš, Skrivnostno pismo*) in Stanka Jericija *Čujte, čujte*; pevka Irena Breganti se je s toplimi besedami spomnila dr. Mirka Špacapana, ki je nekaj let vodil podgorski zbor in se je v svojem mnogostranskem zanimanju za glasbo, šport, politiko vsega loteval z nasmehom in optimizmom; MoPZ Fantje izpod Grmade Devin (Herman Antonič), ki so že 50 let gostje na Cecilijanki; ŽePZ Rože Nova Gorica (Andreja Rustja), ki je zapel tudi Terčeljevo *Vipavska* v uglasbitvi Antona Klančiča; MoPZ Štmaver (Nadja Kovic), ki je uvrstil Jericijevo *Tota Silesit*; MePZ Lipa Šempas (Katja Bajec), ki je domoljubno pesem Slavka in Vilka Avsenika *Slovenija, od kod lepote tvoje* zapel ob zvokih harmonike Vesne Pegan; Pevska skupina Ukovski fantje iz Ukeve (Oswald Errath), ki je prvič kot novonastala skupina nastopila na reviji in se trudi ohranjati slovensko pesem v Kanalski dolini; MePZ Štandrež (Zulejka Devetak), ki je predstavil tri ljudske pesmi v priredbah Tomaža

Habeta *San se šeta*, Josipa Pavčiča *Oh, kaj se boš jokala* in Jericijevo *Dekle na vrtu*; MoPZ Mirko Filej Gorica (Zdravko Klanjšček), ki je uvrstil v program tudi Simonitičjevo *Mati jagoda* na besedi-

Martina Gereon

Franka Padovan

lo L. Zorzuta. Program letošnje Cecilijanke se je končal z nastopom MePZ Hrast iz Doberdoba, tokrat pod vodstvom Mirka Ferlana, zaradi odsotnosti Hilarija Lavrenčiča. S svojim solidnim nastopom in z doživeto interpretacijo pesmi je navdušil publiko, ki je zaradi vnetega ploskanja lahko poslušala še dodatek, čarobno *Pa se sliši*.

lo L. Zorzuta. Program letošnje Cecilijanke se je končal z nastopom MePZ Hrast iz Doberdoba, tokrat pod vodstvom Mirka Ferlana, zaradi odsotnosti Hilarija Lavrenčiča. S svojim solidnim nastopom in z doživeto interpretacijo pesmi je navdušil publiko, ki je zaradi vnetega ploskanja lahko poslušala še dodatek, čarobno *Pa se sliši*.

/str. 14

Druga nagrada Mirko Špacapan

Na nedeljskem koncertu je bila podeljena 2. nagrada Mirko Špacapan, ki jo razpisujeta Združenje /Associazione Cure Palliative Mirko Špacapan Amore per sempre in Kulturni center Lojze Bratuž. Nagrado podeljujeta posameznikom, ustanovam in organizacijam iz goriškega prostora za umetniške dosežke na glasbenem področju. Letošnja nagrajenka je Mateja Černic, ena naših najbolj dejavnih mladih zborovodkinj. Utemeljitelj nagrade je prebrala Franka Žgavec, predsednica KCLB.

Doberdobka Mateja Černic je glasbeno pot začela že v otroških letih v domačem zboru. L. 2002 je z odliko diplomirala na pedagoškem liceju Simon Gregorčič v Gorici, leta 2008 na pedagoški fakulteti, l. 2013 iz slovenistike in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti, l. 2014 pa iz glasbene pedagogike na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Še vedno nadaljuje študij zborovske dirigiranja na Konservatoriju Bonporti v Trentu v razredu prof. Lorenza Donatija. Prve zborovske izkušnje je dobila v zboru Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča, med študijem v Ljubljani je sodelovala pri DPZ Aurora, MePZ Postojna, VS Čarnice in Akademskem zboru Tone Tomsič. Z zborovodstvom se ukvarja od l. 2002, ko je začela voditi otroški zbor Mali veseljaki iz Doberdoba. Vsa leta se izpopolnjuje na raznih zborovskih tečajih in seminarjih z dirigenti, kot so Marko Munih, Adriano Martinoli, Ragnar Rassmussen, Lorenzo Donati, Stephen Shreier, Gary Graden. Znanje izpopolnjuje tudi na tečajih za petje in vokalno tehniko. Zadnja leta je tudi članica žirij na mednarodnih in državnih tekmovanjih in kot predavateljica na zborovskih seminarjih. Od l. 2007 vodi DVS Bodeča Neža z Vrha Sv. Mihaela. V to skupino je privabila mlade pevke, jih navdušila za delo in v nekaj letih dvignila zbor na mednarodno

raven. DVS Bodeča Neža je zaradi resne priprave in sodelovanja s pomembnimi ustanovami v kratkem času zaslovela v zamejstvu, pa tudi v italijanskem in širšem zborovskem krogu. Od začetkov do danes je skupina sodelovala na 14 mednarodnih tekmovanjih in vedno dosegla najvišje rezultate s posebnimi pohvalami za izvedbe in sestave sporeda, Mateja pa večkrat za obetavno ali najboljšo zborovodkinjo tekmovanja. Skupina je izdala tudi tri zgoščenke. Matejo Černic odlikujejo tankočutnost, komunikativnost, pozornost do kakovosti vokalnega izražanja, predvsem pa sposobnost razumevanja ter poglobljanja stilnih in izvajalskih zahtev slovenske in mednarodne zborovske literature. Ob sodelovanju pri zborih v Ljubljani je odkrila, kaj pomenita ambiciozen odnos do zborovstva in kako je prav ta pomemben temelj uspešnega zborovskega delovanja. To izkušnjo je prinesla na rodna tla in jo deli s pevkami dekleške skupine Bodeča Neža. Glede na rezultate, ki so jih pevke Bodeče Neže doživele v zadnjih letih, lahko nedvomno ocenimo, da je Mateji Černic v zasledovanju tega cilja uspelo; dokazala je, da se lahko do pevskih vrhuncev povzpne tudi neprofesionalni zbor. Zaradi odsotnosti Mateje Černic - bila je članica žirije na zborovskem tekmovanju v Arezu - je predsednica omenjenega združenja, dr. Manuela Quaranta Špacapan, vdova po dr. Mirku Špacapanu, denarno nagrado, diplomu in spominsko knjigo o Mirku Špacapanu, ki jo je izdala v samozaložbi, izročila Matejinemu očetu, prof. Ivanu Černicu. Dr. Quaranta Špacapan je vse povabila k maši za pokojnega Mirka, ki bo v cerkvi sv. Justa mučenca v Podgori v petek, 24. novembra, ob 19. uri. Takrat bodo predstavili tudi omenjeno publikacijo.

Foto dd

V KCLB predstavitev treh otroških knjig

Razigrano in veselo ob novih Pastirčkovih publikacijah

Novembrski popoldan se je v Kulturnem centru Lojze Bratuž v soboto, 18., spremenil v nasmejan pomladni dan, saj so ga nastopajoči otroci pričarali mladim in manj mladim poslušalcem, ki so popolnoma zasedli malo dvorano; pretesna je bila za vse udeležence predstavitev treh novih knjig za otroke. Na živahno in nenavadno predstavitev je otroke povabil Pastirček v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo. Dve knjigi sta namreč izšli v Pastirčkovi knjižnici, *Mali gledališki vrtljak* in *Napake in spake proč! Pomagajmo Packotu!*, tretja, *Medved zobozdravnik*, pa je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi. "Klasični" uvod, s katerim je srečanje skušala začeti Ilaria Bergnach, je po prvih pozdravnih besedah prekinil Packo, ki je v vsej prešerni razposajenosti prehitel na oder in se v svoji značilni spakodranščini opravičil za zamudo. Z bujno domišljijo, ki jo premorejo le otroci, je slikovito opisal, kako je - kot njegov 'editor', na čigar rovaš je povedal marsikaj hudomušnega - prišel do Kulturnega centra z letalom s svetovnega kongresa vseh Packotov. Njegov šegavi, igrivi prihod, poln duhovitosti, je spravil gledalce v dobro voljo in smeh ter ustvaril pravo razpoloženje za tako priložnost (čestitke Mateju Pintarju, članu Dramske družine iz

Števerjana, za tako živahno, samosvojo, spontano "packasto" ožvitev likovno-literarnega junaka). Pred njegovim burnim prihodom je številni Otroški pevski zbor SCGV Emil Komel pod skrbnim

torji knjig ter ilustratorja. *Mali gledališki vrtljak* je knjižica, ki prinaša, kot zgovorno nakazuje njen podnaslov *Pet prizorčkov za vse priložnosti*, pet enodejank, ki jih je s spretno roko napisala

Legendarni Packo, v ozadiju OPZ Emil Komel (foto dd)

vodstvom Damijane Čevdek Jug in ob klavirski spremljavi Eve Dolinšek ljubko zapel *Moj očka ima konj'ca dva* v Habetovi priredbi. Zvonki glasovi malih pevcev so se oglasili tudi ob koncu, ko so ob klavirski spremljavi zapeli še hudomušni pesmici *Polž je oznanil* v Habetovi priredbi in *Volk obuje nove čevlje* v priredbi Tadeje Vulc. Srčika popoldanskega srečanja je bila seveda predstavitev knjig. Na povabilo Pastirčkovega urednika Marijana Markežiča, ki je imel ob sebi nabritega pomočnika Packa, so na oder stopile avtorice in av-

torice. Knjiga je izšla ob 70-letnici izhajanja *Pastirčka* v njegovi knjižnici z zaporedno številko 24. To je obenem tretja knjiga v zbirki *Pastirčkov oder*. Avtorico zelo dobro poznajo v naših ljubiteljskih gledaliških krogih kot zavzeto mentorico in režiserko mladih ljubiteljskih igralcev raznih gledaliških skupin. Oziraje se na povedno ilustracijo na platnici je razkrila, kako so nastajale te igrice za razne priložnostne nastope (miklavževanje, ma-

terinski dan, Božič...), ko je pač kdo prosil zanje, in kako so vsebine v letih postajale bogatejše. O vsaki je nekaj povedala. Pri *Torti za mamo št. 2* je pojasnila, da obstajajo še *Torta za mamo št. 1*, ki je bila že izdana v Pastirčkovi knjižnici, pa še 3, 4, 5. Te so se porodile vsako leto za igralsko skupino na Opčinah za materinski dan. Zelo je zadovoljna zaradi izdaje te zbirke petih iger in hvaležna je "editorju", da jo je izdal. Zaupala je, da bo ponosna, če bodo otroške skupine segale po njenih igrich. Prav nič ne bo narobe, če bodo v njih po potrebi kaj prirojili in spremenili. Vesela pa bo, če bodo navedli, da jih je ona napisala. V njih so v glavnem protagonisti razigrani otroci, zraven pa še angelček, starka, strahci... Vsem tem je primerno likovno podobo s tankočutnim peresom dal avtoričin sin Matej Susič, ki je zaupal, da je bil nekoč tudi sam nerodni protagonist v igrici *Torta za rojstni dan*.

Zelo privlačna je tudi knjižica *Medved zobozdravnik*. Protagonista si je zamislila Miroslava

cer je zelo večša pravljicega pisanja, kateremu namenja svojo ustvarjalno žilico. S slovenskim radiom sodeluje že 46 let v oddaji na Radiu Trst A *Pravljice za dobro jutro*. K pripravi knjige jo je spodbudil Marko Tavčar. Tako je napisala pet zgodb o medvedu *Kratkodlaku*, ki zelo rad pomaga živalim pri težavah z zobmi in ima za pomočnika popolnoma vegetarijanskega mucka. Ta zobozdravnik je prijazen, dobrodušen, ustrežljiv, tak, ki se takoj priljubi. Ob njem se bo razblinil ves strah, ki ga večkrat otroci občutijo, ko morajo k zobozdravniku. Knjižico je v likovno barvitost in slikovitost odela ilustratorica Vesna Benedetič. Tudi z njo je stopil v stik Marko Tavčar, in to prav nekega dne, ko jo je bolel zob! Sama tudi nerada zahaja k zobozdravniku, zato je tem raje protagonista zgodbic ilustrirala kot mehkega, dobrodušnega, prijaznega medveda, ki že na prvi pogled vzbuja zaupanje. Svoje likovne junake izrisuje brez vsakih ostrin. Ljubki so s svojimi zaobljenimi telesi. Prav tak je tudi zobozdravnik *Kratkodlak* in vsi drugi nastopajoči. Benedetičeva je knjigo tudi grafično oblikovala.

pake, ki jih med govorjenjem in pisanjem delajo naši otroci pod vplivom italijanščine, in to ne samo tisti, ki izhajajo iz mešanih družin. S Packom, ki nam vsem nastavlja ogledalo, da vidimo, kakšni smo v resnici, in ob popravljajanju njegovih spakodranjih misli lahko izboljšamo svoje jezikovno znanje. Knjiga je namreč dragocena za vse, ki se ukvarjajo z jezikom, saj smo vsi malce packasti! V stripih je izšla kot 25 knjižica *Pastirčka ob 70-letnici* izhajanja te priljubljene otroške revije. Bandelj je mnenja, "da je knjiga jezikovno packasta, vsebina pa je res lepa"! Sam je zelo vesel, da je Packo doživel izdajo knjige, ki je primerena za manjše in večje otroke. Walter Grudina, Packov "oče", pa je obrazložil, da si je Packa zamislil kot navihanega, a vedno spoštljivega, prijaznega otroka. Packo je bil zanj velik izziv in izhaja iz izkušnje šolskih dnevnikov iz 90. let. Packo je tudi malce sramežljiv, vsekakor dober fantek, "čista duša", po svoje tudi olikan; v sebi nima grobosti. To izhaja tudi iz njegovega videza. Lik je enostaven, obliki oblik. Sam si ni predstavljal, da bo ta fantič doživel toliko uspeha. Pomagati Packotu pri odpravljanju napak pomeni pomagati drug drugemu, je prepričan Grudina, ki je povedal, da Packa ni ustvaril, da bi se ob njem samo zabavali, ampak, da bi jezikovno in duševno zraskli.

Na predstavitvi sta bili prisotni tudi obe ravnateljici Večstopenjskih šol iz Gorice in Doberdoba, Elizabeta Kovic in Sonja Klanjšček. Njima je predstavnik Zadruga kraške banke Ivo Cotič izročil komplet knjig za vse osnovnošolske knjižnice. V ta namen je omenjena banka odkupila knjige, da bi jih imele šolske knjižnice od Milj do Trbiža.

Pestrega popoldneva so se udeležili tudi razni Pastirčkovi sodelavci, npr. Mariza Perat in Janez Povše, ter predsednica ZSKP Francka Padovan. Urednik Marijan Markežič se je zahvalil vsem, tudi tiskarni Grafica Goriziana, ki knjige zmeraj lepo natisne. Skratka, vse tri knjižice so krasne in prav je, da romajo na šolske in domače police, predvsem pa seveda v otroške, pa tudi odrasle roke. Bliža se sv. Miklavž. Starši, pomislite na koristno darilo za svoje otroke...

Iva Koršič

Več fotografij na www.noviglas.eu

PD Štandrež / Abonma ljubiteljskih gledaliških skupin

Neprekosljiva igralska dvojica, Majda in Božo

V jesensko nedeljsko sivino, 12. novembra 2017, je posijalo žareče komedijsko sonce. Na oder župnijske dvorane Anton Gregorčič v Štandrežu sta ga priklicala gledalcem najljubša in gotovo najboljša ljubiteljska igralca v zamejstvu, Majda Zavaddlav in Božidar Tabaj, nad vse žlahtna komedijanta, ki se tu pri nas edina lahko ponašata z nagrado iz Sklada Staneta Severja za izjemne dosežke na ljubiteljskem dramskem področju - prejela sta jo v Škofji Loki decembra l. 1999. Po dolgem času sta na Martinovo nedeljo, čisto po naključju, spet zablestela na domačem odru. Za to nedeljo je bilo na programu v Abonmaju ljubiteljskih gledaliških skupin *Štandrež 2017*, ki ga prireja Prosvetno društvo Štandrež, gostovanje Gledališkega društva Kontrada Kanal s predstavo Vinka Möderndorferja *Vaja zbora*. Zaradi boleznij v ansamblu je predstava odpadla, Božidar Tabaj, ki je res neustavljiv motor tega edinstvenega gledališkega abonmaja pri nas v zamejstvu, je takoj poklical kar dvanaest ljubiteljskih skupin iz Slovenije, s katerimi je v stikih, a žal nobena ni mogla nadomestiti odpadle predstave. Da ne bi bili gledalci ravno na martinovo brez predstave in brez tradicionalne priložnostne pogostitve, se je odločil, da bosta kar z Majdo zapolnila odrsko vrzel. To sta storila imenitno kot vselej. Iz svojega železnega reper-

torja enodejank, s katerimi nepretrgoma gostujeta po raznih slovenskih odrih, sta odbrala komedijo *Gremo v teater*, ki jo je v svojem kabaretno-klovnskem slogu napisal Karel Valentin (1882-1948) iz Bavarske, igralec, kabaretist, ki je sam sestavljal tekste, s katerimi je nastopal in s svojim slogom vplival celo na delo Bertolta Brechta (1898 - 1956). Skopo be-

kojenega igralca (do nedavnega je bil član MGL), premierno zaživela l. 2007, na štandreškem Prazniku špargljev, a njen humorni odski žar ostaja nespremenjen. Pravzaprav so ponovitve še bolj prekalile predstavo, saj so se njeni komični odtenki še bolj izostrili, tako da so se gledalci nerodnemu in ne ravno bistroumnemu zakonskemu paru, ki se pripravljata, da bo šel v teater, ker jima je sosedja odstopila vstopnici, iz srca smejali od začeta do konca predstave. Ob koncu je odmevalo navdušeno skandirano ploskanje. Tak tekst si lahko

Foto DP

sedilo, ki vsebuje vse značilnosti Valentinovega pisanja, pri katerem so zelo pomembne in polne vsebine tudi pavze, prav tako pa tudi mimika in gestikulacija, je prenesel v domače okolje in ga malce preoblikoval ter ga v barvitost štandreškega narečja ovil sam Tabaj. Komedijska je v do potankosti dobro in domiselno naštudirani režiji Janeza Starine, zdaj upo-

privoščita na oder postaviti samo takšna dva izkušena in predvsem izredno uigrana igralca, kot sta onadva. Iz drobne vsebinske podlage razviti enouren komedijski splet je res igralska mojstrovina, ki jo zmore le tak talentiran in izurjen "igralski" par, ki ima za seboj ničkoliko skupne odrske kilometrine in zna zato ujeti in razviti vsak najmanjši soigralčev namig.

Leban in zanj dobila navdih, ko je njenemu mucku odpadel zob. Si

Gledalci so bili z nepričakovanim nedeljskim gledališkim "vsokom" izredno zadovoljni in so ponovno pokazali, kako zelo cenijo in imajo radi to našo igralsko dvojico, pri kateri vzbudi smeh že sam njun prihod na oder. Izvrstno sta izrisala moža in ženo, "Karlota" in Lizo, ki kar nekaj časa porabita, da se "primerno" oblečeta za v gledališče in da spet najdeta vstopnici. Takrat se zavesta, da je predstava šele naslednji dan! Njun način življenja odslikavajo tudi pisana scenska podoba prenatrpane kuhinje-dnevne sobe in seveda obleke, ki jih nosita (kostume je izbrala Snežica Černic).

Gremo v teater je odski biserček, ki blesti in oddaja svojo bleščečo svetlobo v dvorano, tako da enkratno ustvarja tisto magično vez, ki se preteka z odra v dvorano, pa spet na oder.

Po tej gledališki poslastici so se gledalci zelo veseli in polnih lepih občutkov preselili v bližnje pokrite prostore v župnijskem parku. Tam so imeli na voljo odlični pečeni kostanj, ki ga je dala Agraria Zavaddlav, novo vino, sladko rebulo, ki jo je podaril vinar Silvan Primožič, vsa leta zvest abonenti tega abonmaja ljubiteljskih gledaliških skupin, pa še sadje in sladice. Prava mala pojedina! Abonenti se za vse dobrote zahvaljujejo prirediteljem, članom PD Štandrež.

Na večeru je Božidar Tabaj povedal tudi lepo novico, da je na Novačanovih gledaliških srečanjih 2017, ki jih v Celju pripravlja KUD Zarja, predstava *Dohodnina* v izvedbi dramskega odseka PD Štandrež prejela nagrado občinstva. Čestitke!!!

IK

Obvestila

Javni razpis - 14. priznanje Kazimir Humar. Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2017 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra, 85, s pripisom na ovojnic: "Predlog za priznanje".

V ulici San Giovanni 9 v drugem nadstropju, zraven cerkve sv. Ivana, dajemo v najem trisobno stanovanje. Za informacije tel. (+39) 347 6921591.

"Male oglose" najdete na našem novem portalu www.noviglas.eu.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 24. 11. 2017 do 30. 11. 2017)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz;

za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 24. novembra (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditvev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 25. novembra (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, terskem, rezijanskem in zlijskem narečju.

Nedelja, 26. novembra Ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 27. novembra (v studiu Sanja Vogrič): Večer s knjigo.

Torek, 28. novembra (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. novembra (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Šoja, gozdni razgrajč - Izbor melodij.

Četrtek, 30. novembra (v studiu Andrej Bavcon): Četrtek večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

Kratke

Deziderij Švara razstavlja v palači deželnega sveta v Trstu

Deželni svet Furlanije Julijske krajine izkazuje priznanje slovenskemu tržaškemu umetniku Dezideriju Švari s postavitvijo pregledne razstave z naslovom Med zemljo, morjem in nebom, ki bo na ogled v prostorih palače na Oberdankovem trgu v Trstu do 12. decembra. Gre za pomenljiv izbor slikarjevih del iz zadnjih sedmih let, ki ga bogati natančen katalog z liričnimi besedili, ki še dodatno pomagajo zaokrožiti slikarjevo osebnost. Uradno odprtje razstave je bilo v torek, 21. novembra, ob navzočnosti predstavnikov deželnega sveta in deželne vlade. Umetnika in njegova dela je predstavila umetnostna kritičarka prof. Jasna Merku'. Obiskovalcem razstave je na voljo tudi priložnostni katalog, ki vsebuje vsa razstavljena dela.

Izbor več kot tridesetih olj na platnu, pretežno večjega formata, ponuja gledalcu skok v nežno obarvano pokrajino, ki jo avtor podoživlja čuteče, s tonskim razponom v neskončnih obzorjih. Z razstavo Deziderija Švara se deželni svet klanja generaciji umetnikov, ki ji Švara pripada: gre za skupino slikarjev, ki so od petdesetih let do danes plodno sodelovali pri vrenju sodobne umetnosti in se s tem zasedli v kulturnem tkivu mesta in našega ozemlja s pomembnimi združevalnimi pobudami, katerih je bil Švara večkrat tudi ideator. Švarovo umetniško pot zaznamujejo stotine sodelovanj na skupinskih razstavah in nad osemdeset samostojnih razstav v Italiji, Evropi in svetu. Razstava v deželnem svetu je nastala skoraj šestdeset let po Švarovi prvi samostojni predstavitvi leta 1958 in v času, ko je umetnik že nekaj let v svojih osemdesetih. Njegova dela pa so še vedno izraz energije, vitalnosti in identitete, ki so stalno zaznamovale Švarovo življenje in delo, njegov odnos do narave, okolja, človeka. Razstava naj bo zato tudi voščilo, da bi umetnik to svojo življenjsko filozofijo še dolgo spreminjal v umetniško kreativnost in v številna nova dela.

Tržaško knjižno središče / Obvladovati moramo strahove, da se lahko rešimo trpljenja

Avtorica knjige se je po težki družinski preizkušnji odločila, da sama prehodi romarsko pot do Santiaga. Camina se je lotila v trenutku, ko je smrt brata, očeta in mame že začela premoščati. Tjaša Artnik Knibbe je na romarski poti trenirala načela poguma, sočutja, čistosti misli, miline in ljubezni. To je lahko storila le zato, ker je s poglobljenim nadzorom nad sabo razdirala svoj ego, ki vsakega človeka ščiti pred bolečino. Ob vrnitvi ni začela pisati knjige, pustila je le, naj se knjiga sama piše, je dejala v Tržaškem knjižnem središču na srečanju ob kavi. Takrat je občinstvu knjigarne v pogovoru z

Nadio Roncelli predstavila svoje delo z naslovom Ranljiva: zgodbe z Jakobove poti.

Življenjskih udarcev namreč ni mogoče obvladovati zgolj z razumom, človek v tem primeru zbolí, kot je tudi sama gostja srečanja zbolela za rakom po mamini smrti. Tumor je bil v njenem primeru benigne narave. A vendar je pri tej preizkušnji spoznala, da človeško telo in duša zahtevata odrešenje. Avtorica je spoznala, kako pomembno je ljubiti sebe in druge, kako se soočati s svojo ranljivostjo, kako bolečino, ki navsezadnje preprosto osvobaja, spremeniti v moč. "Spoznala sem, da moramo vsakemu človeku, tudi družinskemu članu, prepustiti, da si sam zapiše svojo zgodbo, tudi zgodbo osebnega trpljenja", je povedala na predstavitvi. Povezanosti lastne biti z življenjem in izkušnjo najdražjih ni mogoče pretrgati, niti smrt je ne uniči. Prepoznati in izrabit moramo le svojo ranljivost, svoje strahove, zato da dobimo našo naravo, ki presega telo. Knjigo Ranljiva: zgodbe z Jakobove poti lahko zato beremo kot potopis, kot spomine, predvsem pa kot priročnik za osebno rast.

Ponedeljkovo srečanje Društva slovenskih izobražencev o Almi Karlin

O prezrti svetovni popotnici in pisateljici

Alma Karlin je danes v Sloveniji znana in cenjena kot izjemna svetovna popotnica in pisateljica, čeprav se je ta sloves oprijel komaj zadnjih dvajset let. V tujini je že veliko prej zaslovela kot ena od največjih svetovnih popotnic, vendar je bila doma in zlasti v rodnem Celju popolnoma pozabljena, prezrta, nerazumljena, če že ne odkrito zasovražena, tudi v kulturnih krogih, in to predvsem zato, ker je bila vse življenje samosvoja, samostojna oseba, ki je mislila s svojo glavo ter imela veliko željo po znanju in močna načela. O Almi Karlin si je v tem obdobju mogoče ogledati razstavo v Cankarjevem domu v Ljubljani z naslovom *Kolumbova hči*, ki jo je pripravila antropologinja Barbara Trnovc, ki je bila pretekli ponedeljek, 13. novembra 2017, tudi gostja Društva slovenskih izobražencev, kjer je udeležencem orisala življenjsko pot in preizkušnje celjske svetovne popotnice.

Kot je sama Trnovcova povedala, se je pri raziskovanju lika in dela Alme Karlin v 90. letih prejšnjega stoletja tudi sama srečala s predsodki Celjanov: popotnico so imeli za "zmešano babo", "nemškutariko", "nacistko" in "lezbijko", vendar na dan je prišlo, da nihče pri tem ni navedel virov, vse te

oznake so izvirale iz reproduciranih govoric. Lotila se je resnega raziskovalnega dela, ki je v zadnjih dveh desetletjih pripomoglo, da se je odnos do Alme Karlin popolnoma spremenil in se je izrisala nova podoba, čeprav se v Celju še najdejo ljudje, ki so do popotnice polni predsodkov.

H govoricam sta pripomogla tudi njena družinska stvarnost in vzgoja: leta 1889 se je Alma Karlin rodila v rodbini, ki je bila pretežno slovensko usmerjena, vendar se je Almina mama Vilibal-

zaznamovala, kot jo je zaznamovala zgodnja vzgoja v nasprotju z normami tistega časa. Zgodaj se je tudi vztrajno začela učiti tuje jezike, začenši s francoščino: spoznala je namreč, da bo z znanjem tujih jezikov prišla do svobode. V Londonu je tik pred prvo svetovno vojno opravila izpite iz številnih jezikov, po vojni, ki jo je preživela na Norveškem in Švedskem, kjer se je odločila postati pisateljica in potovati po svetu, pa se je po vrnitvi v Celje odločila odpreti jezikovno šolo, kjer je zavestno združila Sloven-

Foto damj@n

in Nemce, leta 1919 pa se je začelo njeno veliko potovanje okoli sveta: najprej v Peru, potem v ZDA, na Havaje, Japonsko, Kitajsko, zatem v Avstralijo, na tihomorske otoke, v Papuo Novo

ce in Nemce, leta 1919 pa se je začelo njeno veliko potovanje okoli sveta: najprej v Peru, potem v ZDA, na Havaje, Japonsko, Kitajsko, zatem v Avstralijo, na tihomorske otoke, v Papuo Novo

Gvinejo, na Javo, v Singapur, na Tajsko in v Indijo, kjer se je njeno potovanje leta 1927 končalo. V vsem tem času se je preživljala s pisanjem, prevajanjem in tolmačenjem, niso pa manjkali niti hudi trenutki, ko je bila odvisna od pomoči misijonov. Ob vrnitvi v Celje je ni pričakal nihče, imeli so jo za "zmešano babo", v nasprotju s tem so jo v tujini spoštovali in cenili njena literarna dela.

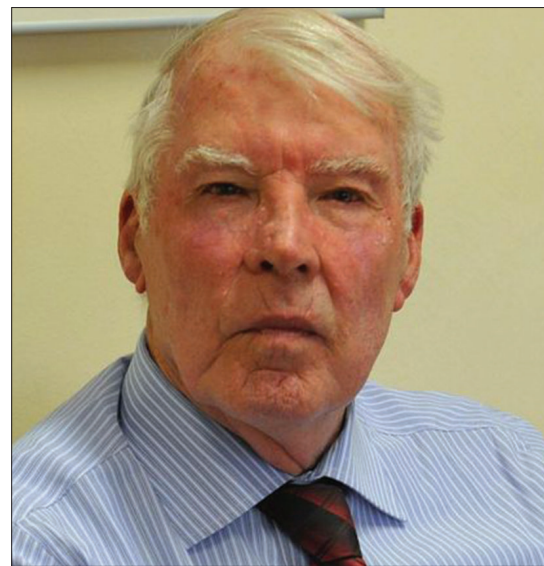
Alma Karlin je bila pač žrtev govoric, npr. te, da je nacistka: v resnici jo je že v 30. letih nemški oblastniški aparat označil za protinacistko, ravno tako Gestapo ob nemški zasedbi Celja leta 1942, bila je že predvidena za deportacijo v taborišče Dachau, a jo je rešila prijateljica. Pridružila se je osvobodilnemu gibanju in leta 1944 odšla v partizane, a je bila tudi tam zaradi svojega samostojnega mišljenja in odsotnosti vsakršnih iluzij nad komunizmom kar trikrat določena za likvidacijo. Vojno je preživela, vendar so ji v Celju odvzeli hišo, zadnjih pet let do smrti leta 1950 je živel brez vsakršnega vira prihodka, večkrat lačna in hudo bolna, o njej pa so se začele širiti govorice o nemškutarstvu in privrženosti nacizmu. Potem je desetletja tonila v pozabo, bila je žrtev tolcevanj, vendar se je zaradi resnega in tehtnega raziskovanja njenega lika in dela naposled izkristalizirala drugačna podoba Alme Karlin. Ta podoba nam kaže izjemno žensko, ki je bila pripravljena ostati zvesta sebi in svojim načelom tudi za ceno življenja. (nl)

Obračun življenja z opisi raznih osebnosti
Drago Štoka:
Po stezicah in razpotjih

Pred nedavnim nas je Drago Štoka razveselil z novim avtobiografskim knjižnim delom *Po stezicah in razpotjih*. Knjigo sta izdali Goriška Mohorjeva družba in Mohorjeva družba Celovec. Spremnio besedo je prispevala Erika Jazbar, likovno opremo pa Franko Žerjal. Tako kot pri svojih zadnjih knjižnih delih nadaljuje avtor v pozni jeseni obračun s svojim življenjem ter nam hkrati razgrinja zamejsko socialno okolje, v katerem se je gibal in ga je usodno zaznamovalo. Vključno z osvetlitvijo številnih pomembnih osebnosti, ki so to okolje sooblikovale, a so bile zaradi prevladujočega polstoletnega, zatohlega levičarskega enoumja v javnosti prezrte in krivično potisnjene na družbeno obrobje. Naj naštejemo le nekatere izmed njih: prof. Ivan Artač, Zorko Harej, Maks Šah, Rado Premrl, Dragomir Legiša, Matejka Peterlin, Marjan Pertot, Andrej Bratuž in Ljubka Šorli Bratuž, Karel Bonutti, Rafko Dolhar, Saša Martelanc, Alojz Debelis, Marko Rupnik idr. Pri tem pravi avtor, "da govorijo njegovi spisi o svetli strani človeka in o ljudeh, ki so v njem zapustili sled in ga veliko naučili, predvsem živeti v dialogu in spoštovanju do človeka".

Pri naštevanju izstopajočih likov, ki so ga sooblikovali, se je dotaknil tudi dveh osebnosti, ki sicer nista bili njegova sodobnika, a sta s svojimi dejanji vgradila v stavbo slovenstva dva močna podpora kamna. In to sta Jakob Aljaž kot "nepozabni junak, ki je z bliskovito akcijo, brez vojaških spopadov in krvavih bitk, osvojil in za vedno podaril Sloveniji Triglav in njegov vrh", in Anton Martin Slomšek, za katerega pravi avtor, "da izstopa njegov izredni diplomatski poseg s prenosom škofijskega sedeža iz notranjosti Avstrije v Maribor, saj gre pri tem za zgodovinski korak, brez katerega bi tudi Rudolfu Maistru v naslednjih desetletjih težko uspelo vrniti mariborsko deželo svojemu narodu". Pri tem avtor tudi ni mogel mimo duhovnika in pesnika Lada Piščanca, novodobnega mučenca, ki ga je zobato revolucionarno kolesje, skupaj s kaplanom Ludvikom Slugo in drugimi trinajstimi Cerkljani, po krivem obtožilo izdajstva, "barbarsko pokončalo ter trupla vrglo v brezno ... Čeprav je partijsko vodstvo

vedelo, da je bil izdajalec v samih partizanskih vrstah". Pri tem avtor meni, "da bo prišel dan, ko bodo zločini javno priznani, saj takih grozot ne more nihče izbrisati". Knjiga je napisana v prijetnem in berljivem slogu. Preveva jo velika ljubezen do vsega slovenskega: jezika, zemlje in države, pa še do morja in gora zraven. Bralec dobi občutek, kot da je avtor zlagal skupaj besede s

pravo pobožnostjo. Zaznamovan s krščanskim etosom, pristopa k ljudem in dogodkom z zaupanjem, spoštljivostjo in ljubeznijo. Erika Jazbar v spremni besedi h knjigi vidi v njej "pomembne stebre, ki gradijo človeka, to so načela, delo in čustva ..., brez katerih imamo opravka s čredo, ki enoglasno in zato brezglasno bulji v smer, ki jo kažejo drugi".

Pozornost bralcev zbudi tudi avtorjevo počutje v trenutku, ko mu je bilo v prostorih slovenskega konzulata v Trstu podeljeno slovensko državljanstvo. Ob pozornem poslušanju pravic in dolžnosti, ki mu jih je to nalagalo, je avtor razmišljal, da vendar on ni zaprosil za državljanstvo zaradi vseh teh predpisov, "ampak zaradi zakona srca". In ko je kasneje o tem razmišljal, se mu je zdelo, kot da je bil do pridobitve slovenskega državljanstva "neka druga oseba, človek brez pravega obraza". In kot se spodobi za osebnost z bogato prehojeno življenjsko potjo, ki se na jesen življenja ozira nazaj, se je ob nekem sončnem zahodu v objemu vinogradov rojstnega Kontovca, nad morjem Tržaškega zaliva, predajal čaru "ptičjega petja in večernega Ane iz

domačega zvonika ... Poln toplih in lepih misli ... Morda tudi zaradi izkušenj in preizkušenj, ki jih je doživel in ki so ga prizadele, a tudi okrepile. In zdaj je njegovo srce polno upanja in miru, ki vplivajo na človekovo bit". Zato končuje z besedami: "Bodimo srečni, da nam je bilo vse to dano in da nam je še vedno dano".

Milan Gregorič

Tržaški mestni praznik za kraljico zdravja

Lepega praznovanja se je udeležilo veliko vernikov

Leta 1849 je v Trstu razsajala neznozna epidemija kolere, ki je v kratkem času zahtevala ogromno žrtev. Tržačani so se zaobljubili Mariji Kraljici zdravja in priredili izjemno dobro obiskano procesijo 15. oktobra tistega leta (procesija je bila tako mogočna, da se je zdelo, da sodelujejo vsi zdravi meščani), po kateri je moč okužbe znatno popustila. V zahvalo, da je rešila mesto, se od tedaj vsako leto Tržačani zbirajo v cerkvi sv. Marije Velike (v italijanščini *S. Maria Maggiore* – cerkev je pravzaprav posvečena Brezmadežnemu spočetju Blažene Device Marije, saj so jo mnogo let gradili jezuiti in posvetili leta 1682) pred staro Marijino podobo, ki ima odtlej zdravilno moč. Zato 21. novembra vsako leto ves dan (od jutra do večera) proslavljajo Kraljico zdravja (Mati Božja Zdravja – someščani ji pravijo *Madonna della Salute*). Leta 1854 so ljudsko praznovanje proglasili za "Praznik mesta Trst", leta 1862 je papež Pij IX. uradno povečal praznik. Ta zahvalni obred oziroma ljudski

praznik je še vedno zelo živ in občuten, že več let pred tem tržaškim praznovanjem priredijo tudi devetdnevno, tako so ob tej priložnosti letos priredili že IX. zborovsko revijo sakralne oz. cerkvene glasbe v čast "Virgo Immaculata" (Brezmadežni Devici). Med devetdnevno so od 12. do 20. novembra 2017 vsak

Apollinare, pod pokroviteljstvom dežele Furlanije Julijske krajine in tržaške škofije ter v sodelovanju s tržaško občino) povabili skupino *Gruppo corale e orchestrale S. Cecilia*, ki večinoma nastopa v domači baziliki v Gradežu, zbor tržaške sekcije *Ass. Nazionale Alpini* in tržaške sekcije *Ass. Nazionale Carabinieri*, devinski zbor *Ass. Corale Rainer Maria Rilke*, zbor *Primo Vere* iz Ronk, zbor *San Rocco* iz Turjaka pri Gorici, zbor iz Manzana pri Vidmu *Arrigo Tavagnacco*, zbor *Coral di Lucinis* iz Ločnika. Povabili so tudi mešani *Cerkve-*

večer verniki v svetišču molili rožni venec, izpostavljeno je bilo Najsvetejše, ljudstvo je prepevalo večernice, sledil je evharistični blagoslov, nato so ob 18.30 med slovesno sv. mašo prepevali vsak dan različni pevski zbori, ki so jih povabili iz cele dežele. Letos so za to priložnost organizatorji (*Capella Musicale del Santuario di S. Maria Maggiore* in *Società Filarmonica S.*

ni pevski zbor *Sv. Jernej z Opčin*, ki je bil tako edini slovenski pevski sestav na devetdnevni pevski prireditvi. V četrtek, 16. novembra, je v svetišču v središču Trsta prepeval med italijansko sv. mašo zbor *Sv. Jerneja Slovensko mašo*, ki jo je uglasbil Ubald Vrabec, in razne skladbe slovenskih avtorjev, Jožeta Trošta, Marija Kogojca, Antona Foesterja, Emila Komele, Andreja Missona in Petra Jerba. Zborovodja Janko Ban pač izredno rad izbira repertoar, ki odraža bodisi naše slovenske korenine kot tudi kakovost lokalnih glasbenih ustvarjalcev. Organist je bil Vinko Skerlavaj. Verniki so kakovostno slovensko petje zelo zbrano spremljali in po spontanem aplavzu ob koncu maše in pohvalah poslušalcev je bilo jasno, da se je zbor izkazal in žel mnogo odobravanja.

V torek, 21. novembra, na sam mestni praznik, je praznovanje potekalo cel dan, prva sv. maša je bila že ob 6.30, nato od 7. ure dalje so si sv. maše sledile vsako uro, prepevali so različni pevski sestavi, ob 16. uri pa je bila celotna sv. maša v slovenskem jeziku; pri njej je sodeloval *Združeni pevski zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov* iz Trsta pod vodstvom Edija Raceta. Ob 20. uri je bil slovesni Te Deum z zahvalno pesmijo in blagoslovom mesta ob podobi Marije Kraljice Zdravja. Tako se je končalo tudi letošnje praznovanje, na katerem je sodelovalo res mnogo vernikov in Marijinih častilcev.

Mitja Petaros

Obvestila

Hospice Adria Onlus in Vincencijeva konferenca vabita na srečanje z g. Tonetom Bedenčičem, ki bo spregovoril o temi **Bolniško maziljenje - še vedno tabu?** v sredo, 29. 11., ob 16. uri v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3, I. nad. **Slovenščina z empatijo** - V dvorani Krožka Virgila Ščeka, v ulici Gallina 5, v III. nadstropju, bo **v petek, 1. decembra, ob 19.30**, dvojezično srečanje, namenjeno promoviranju pouka slovenščine na italijanskih šolah vseh vrst in stopenj. Predstavniki tržaškega liceja Francesco Petrarca bodo predstavili izdelana projekta za ovrednotenje in poznavanje slovenskega jezika in kulture. Prirčno vabljeni k aktivnemu sooblikovanju srečanja!

Sožalje

Ob smrti dragega prijatelja in nekdanjega peva **David Kreblja** žalujemo z mamo, hčerko, ženo in ostalimi sorodniki tudi **Fantje izpod Grmade**.

Darovi

Misijonski krožek Rojan je prejel: Za slovenske misijonarje: Na misijonsko nedeljo so slovenski verniki pri Novem sv. Antonu nabrali 235 evrov. Za s. Jožico Sterle – Ukrajina: S. A. TS 10 evrov. Za p. Pavla Bajca – Slonokoščena Obala: S. A. TS 10 evrov. Darove lahko nakažete tudi na: ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE IBAN: IT22 L089 2802 2010 2000 0086 948 Codice BIC: CCTSIT2TXXX Misijonski krožek Rojan ul. Cordaroli 29, 34135 Trst

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
vabi na
revijo odraslih zborov
PESEM JESENI 2017
Športni center Zarja
v Bazovici
sobota, 25. novembra 2017,
ob 20. uri

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
vabi na

6. Čezmejno srečanje mladinskih zborov

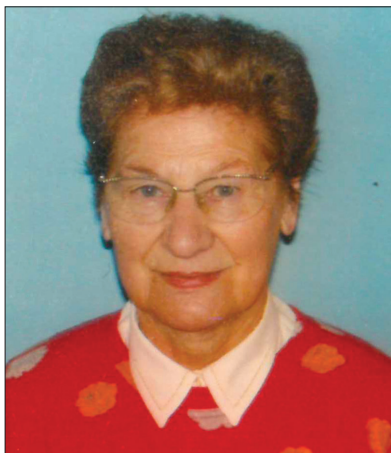
dvorana Marijinega doma v ul. Risorta v Trstu
petek, 24. novembra 2017, ob 20. uri

Sodelujejo: **DePZ Vesela pomlad z Opčin**,
DePZ Igo Gruden iz Nabrežine,

Fantovska skupina Devin - Nabrežina,
MIPZ Antončki iz Divače ter
komorni zbor Arima iz Postojne.

Odšla je pogumna, odločna, a tudi vedra žena Mariji Legiša Klanjšček v slovo

V petek, 10. novembra, smo se v cerkvi in na pokopališču v Devinu poslovili od Marije Legiša Klanjšček, ki je umrla v soboto, 4. novembra, v bolnišnici na Katinari v 90. letu starosti; rojstni dan bi praznovala prihodnjega 8. januarja. Že nekaj časa smo vedeli, da je bolna, a vseeno nas je vest o njeni smrti presenetila. Pogrebno mašo je daroval domači župnik Giorgio Giannini, na koro so peli Fantje izpod Grmade in devinski cerkveni zbor pod vodstvom Hermana Antoniča. V imenu župnijske skupnosti in devinskih zborov se je v cerkvi od nje poslovil Marko Tavčar.

Vladimirja, kjer so imeli Slovenci svojo župnijo in kjer je bil nekaj časa organist njen svak Zoran Tavčar. Prav na koro te cerkve je spoznala svojega bodočega moža Hermana Klanjščka, ki je bil doma iz Bat nad Grgarjem. V Kanado je prišel nekaj let prej kot begunec s sestro in njenim možem. Sestra Zlatka s sinom Andrejem se je kak mesec po njenem prihodu v Kanado iz zdravstvenih razlogov vrnila v Devin, po nekaj mesecih ji je sledila tudi Marija, po očetovi smrti pa se je odločila in se vrnila v Kanado ter se v mestu Thunder Bay ob obali Gornjega jezera v provinci Ontario s Hermanom tudi poročila. Le nekaj mesecev kasneje se je mlada družinica preselila v Montreal, kjer so se aktivno vključili v tamkajšnje živahno slovensko prosvetno in versko življenje. Rodila sta se Breda in

Marko, a domotožje je naredilo svoje in tako so se sredi sedemdesetih let vrnili v Devin, kjer so si zgradili lep, prijazen dom. Breda je začela obiskovati višjo realno gimnazijo v Trstu, Marko pa je v Devinu stopil v 2. razred osnovne šole. Tudi v to našo stvarnost se je družina lepo vključila, Herman je kot odlični basist nemudoma pristopil k moškemu zboru Fantje izpod Grmade, Breda pa je bila navdušena pevka Dekliškega in nato ženskega zbora Devin. Marko pa je bil kot skavt, košarkar in tudi pevec že od malega vpet v tukajšnjo mladinsko stvarnost. Breda se je poročila in rojstvo vnukov Matjaža in Roka je bilo za Marijo najlepši dar. Po nenadni Bredini smrti pa je vse svoje težave, bolečino, boleznin in stiske premagovala prav v zavesti, da mora vnukoma po svojih močeh kar najbolje nadomeščati mamo. To ji je prav gotovo uspelo in ob tem ni pozabila na brata Pepija in druge, ki so ji bili prav tako blizu. Pokojna Marija Legiša Klanjšček je zvesto spremljala slovenski utrip v Devinu in okolici. Redno je prebirala in podpirala slovenski tisk in bila naročena na mohorjevke. Dokler ji je zdravje dopuščalo, je rada zahajala na koncerte devinskih zborov, vsako leto pa je tudi radodarno, v spomin na moža in hčerko, podpirala delovanje zborov. Ohranili jo bomo v spominu kot pogumno, odločno, a tudi vedro žensko, ki je v življenju marsikaj doživela in pretrpela, a je vse težave in bolečine zmogla, ker je bila v sebi enovita osebnost in je z ljubeznijo in dobroto odgovarjala na udarce življenja.

V.J.

Predsedniki tržaških športnih društev O gradnji novega športnega središča

V petek, 17. novembra 2017, je v prostorih TPK Sirena v Trstu potekala skupščina predsednikov slovenskih tržaških športnih društev, ki jo je ZSSDI sklicalo o temi gradnje novega vseslovenskega športnega centra na Stadionu 1. maja pri Sv. Ivanu. V uvodnem delu sestanka so svoje misli podali predsednik ZSSDI Ivan Peterlin, deželni svetnik

gradbenih projektov, predstavil predpise, ki jih zahteva dežela FJK ob pripravi poročila za gradnjo nove športne dvorane. Sledila je debata, med katero so predstavniki slovenskih športnih društev na Tržaškem izrazili zadovoljstvo ob nastanku novega vseslovenskega športnega centra v samem središču mesta Trst in obenem zaupali svoja vprašanja glede vsebinskega razvoja in vzdrževanja nove dvorane. Ob koncu skupščine je predsednik

Stefano Ukmar in gradbeni inženir ter predsednik TPK Sirena Peter Sterni. Ivan Peterlin je predstavil stališče Združenja slovenskih športnih društev v Italiji o temi nove zgradbe, Stefano Ukmar je orisal politični in kronološki okvir, v katerem je nastal projekt, Peter Sterni, pa je kot izvedenec ZSSDI na področju

Peterlin povabil vsa slovenska športna društva, ki bi želela uporabiti prostore bodočega športnega centra, da čim prej sporočijo svoje morebitne potrebe in predloge ob vsebinski zasnovi novega projekta, in sicer po elektronski pošti na naslov trst@zssdi.it.

ZSSDI

Na Trbižu delovno praznovanje o poglobljanju razvojnih povezav

Bodo tri mejne regije logistično stičišče Srednje Evrope?

Župani sosednjih občin Bovec, Kranjska Gora, Straža in Bistrica ob Sotli ter Podklošter so se 21. oktobra zvečer v Naborjetu udeležili tradicionalne prireditve *Ein Prosit*. Sprejeli so letošnje povabilo Enza Zanetteja, župana občine Trbiž.

Da bi doživeli Oktoberfest, pregovorno "največji praznik piva", nam tudi letos ni bilo treba v München. Valovi aromatične hmeljske tekoče specialitete so preplavili vse kotičke severne Slovenije. Mnogi druženje vzamejo tudi resno in se radi udeležujejo takšnih prireditev, ki lahko ljudi tudi združujejo, če se, ob dobri volji, v duhu arome

hmelja, zblizajo na osebni ravni in dogovorijo za kakšen resen pogovor.

Tako so se praznika piva *Ein Prosit* župani bližnjih občin ude-

ležili v trbiški občini, na čezmejni ravni. Kot je povedal pobudnik, trbiški župan Renzo Zanette, je bil glavni namen srečanja poglobljanje prijateljskih vezi

med občinami. Gre za ustvarjanje kar najboljših priložnosti "za krepitev dobrih odnosov prijateljstva in sodelovanja naše lokalne skupnosti z lokalnimi skupnostmi iz Koroške in Slovenije. Župani smo med seboj vse večji prijatelji, zato sem vesel, da se lahko ob takih srečanjih pogovarjamo tudi o skupnih razvojnih priložnostih omenjenega območja", je dejal Zanette. Prijatel-

jko srečanje so strnili na večerji v eni izmed trbiških restavracij, ob kateri je bilo veliko priložnosti za izmenjavo tudi neformalnih mnenj, ki pa so včasih bolj

produktivna, kot zapisana. Bovški župan je bil zadovoljen, da je s tem srečanjem vzpostavil prijateljski stik tudi z župani iz avstrijske Koroške, s katerimi se je lahko pogovarjal tudi "po domače". Dogovorili so se, da bodo do naslednjega srečanja pripravili ustrezne strokovne podlage za poglobitev nekaterih konkretnih zamisli o sodelovanju. Kot je znano, je projekt povezave Loga pod Mangartom z Rabeljskim rudnikom delno zastal in ga bo treba dati v realne okvirje in iti z njim v realizacijo. Za to pa je potrebno na občinski ravni zasnovati ponovno kandidaturu na evropska

sredstva izvedbe tega projekta. Glede na to, da so bili prisotni tudi strokovni svetovalci trbiškega župana, so na bovški strani mnenja, da bo v prihodnje tudi ta komunikacija veliko lažja. Pogovori so tekli tudi v smeri medsebojnega sodelovanja pri konkretnih dogodkih na kulturnem in športnem področju.

Prej ali slej pa bo prišel na vrsto tudi temeljit razmislek, kako izkoristiti danost, da so te občine locirane ob tromeji, torej v središču med Slovenijo, Koroško in Furlanijo Julijsko krajino, ki imajo vse pogoje, da postanejo regionalno prometno-logistično križišče Srednje Evrope in širše. Samo geografska lega pa je pre-

malo. Morajo se povezati v visoko razvito celoto s koprskim in tržaškim pristaniščem, ki bo že zdaj Srednjo Evropo povabila, naj tu takoj sovloga v posodobitev dostopa do teh dveh pristanišč. Vsak strah, da bo sosednje pristanišče "našemu" konkurenčno škodilo, je odveč, saj je potencial obeh, skupaj z razvojem, še premajhen za zaledje od tukaj do Rusije. Visok standard ljudi v tej regiji je mogoč ob dvigu konkurenčnosti: z znižanjem stroškov, z nadaljnjo digitalizacijo v prometni in logistični panogi, ki je podlaga rasti produktivnosti. Če se strinjamo: "Na zdravje!"

Miran Mihelič

PRIMORSKI PRIIMKI (53)

ČEŠORNJA

Priimek iz Breginjskega kota Češornja je tik pred izginitjem. Samo še pet ljudi nosi ta priimek, ki ga prvič najdemo že pred več kot pol tisočletja. Kaj priimek pomeni, ne vemo zagotovo. Jezikoslovec Silvo Torkar domneva, da bi ga lahko povezali z glagoli česati, česrati in čehrati. Predvsem gre za česanje volne bolj kot las. "Morda je Češornja isto kot Česarevec, torej človek, ki grebena, česra (češe) volno z mikalnikom oz. gradašami", pojasnjuje Torkar. Nekaj podobnega je pri običnem imenu češarek in priimkom Češarek, ki se tudi povezuje z glagolom česati.

V Breginjskem kotu priimek najdemo v starem središču Breginje, kjer je danes muzej. Za natančno razlago priimka bi bilo treba dobro poznati breginjsko narečje in tamkajšnje arhaične izraze in ledinska imena. Tovrstna raziskava bi dokončno odgovorila na vprašanje o nastanku tega priimka. Beneški kulturnik, prevajalec in duhovnik Božo Zuanella pravi, da gre za tipičen, pa tudi endemičen priimek Breginjskega kota. Od tam se je verjetno širil v okoliške slovenske in furlanske kraje. V italijanski obliki ga poznamo kot Cessornja.

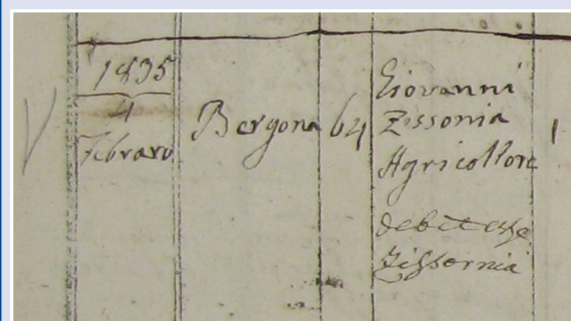
Okoli leta 1500 najdemo v registru starogorske bratovščine kar dvakrat omenjeno Mihaelo Češornja iz Šenčurja pri Čedadu (San Guarzo). V Marsinu (Mersino) v občini Podbosesec (Pulfero) pa najdemo leta 1614 zapis o (A) lenki, hčeri Janeza Češor-

Rodbina Češornja je iz strnjenege jedra Breginje, ki je bil močno poškodovan med potresom. Na franciscejskem katastru izpred 200 let vidimo, kako so stale hiše takrat, na desni pa je sedanje stanje – v poslopju je danes muzej.

rute na glavi in dolge rokave. Veliko je naredil tudi za nadarjeno mladino, saj je fante pošiljal na študij in jim plačeval vse stroške. Franca Marcollo (1911–1986) iz Breginje je spravljal v Turin k salezijancem: postal je misijonar, profesor in ravnatelj salezijanskega zavoda. Pravi čedermac je zaradi nemških in italijanskih nacionalistov moral zapustiti Ukve. Po vojni pa je doživel še hujše preganjanje. 21. aprila 1948 je bil obsojen na 11 let strogega zapore in prisilnega dela. Očitali so mu, da je z "ustno propagando" in širjenjem "belogardističnega gradiva" spodbujal domačine k vstopu v belo gardo in tako "podpiral okupatorja". Češornja je bil kasneje zaradi bolezni sicer pomiloščen, a šele konec leta 1952. "Narodno zaveden, dobra, pobožna duša, a je moral pod ključ, ker ni skrival svojega neskladja z uradnim marksizmom", je o njem zapisal njegov naslednik Ljubo Marc.

Kot ironijo zgodovine naj dodamo, da je bila nekaj mesecev kasneje zaradi tega procesa aretirana in obsojena najprej na tri mesece prisilnega dela, potem pa na sedem mesecev zapore šivilja Mihaela Ivančič. Njen greh je bil, ker je pred poročnikom tajne policije (udbe), Francem Maroltom, rekla, da je večina aretiranih zaprtih po nedolžnem in da je bil po nedolžnem obsojen tudi župnik Češornja. Leta 1951 pa je za rešetkami pristal tudi Ljubo Marc, ker je javno nastopil proti oviranju Verouka in kri-

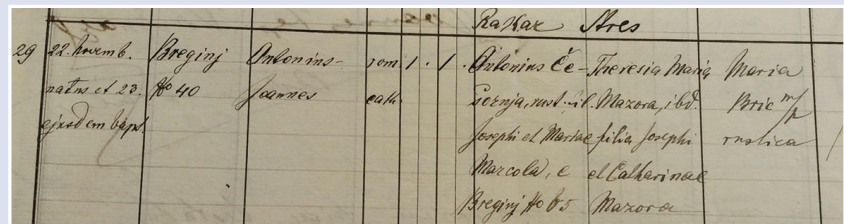

Janez Češornja se je poročil leta 1835. Duhovnik je priimek zapisal kot Zissornia. Knjigo hrani Škofijski arhiv Koper.

nje (Lenca fiola di Iuvan Cessornia de Mersino), pet let kasneje pa še Poško, verjetno njeno sestro (Foschia fiola di Juuan Cessornia de Mersino). Oba vpisa sta v krstni knjigi v Špetru. Zaradi bližine Breginjskega kota, kjer je priimek Češornja ogromno, bi lahko sklepali, da gre verjetno za priseljence v Marsin.

V Breginju najdemo najstarejšega Češornjo konec 17. stoletja, ko sta tam živela zakonca Andrej in Uršula. Kaj več o družini bi se dalo dobiti z natančnim pregledom najstarejše krstne knjige za Breginj (1709–1748), ki jo hrani Škofijski arhiv Koper. Še starejše prednike pa bi našli v prvih krstnih knjigah župnije Kobarid, kamor je v predjožefinski dobi spadal Breginj. Najstarejši krstni vpisi so namreč nastali že leta 1635.

Potomcem Andreja in Uršule sledimo vse do desetega rodu. Gre za hišo sredi Breginje s številko 64, kasneje 110, kjer se je po domače reklo Volerč. vičnim zapiranjem duhovnikov. Po aretaciji se je za Češornjo, ki je bil italijanski državljani, večkrat s pomočjo italijanskega zunanjega ministrstva zavzela goriška nadškofija. Po izpustitvi iz zapore je bolni Češornja živel samo še šest let in je umrl že pri 61 letih.

Krstni vpis duhovnika Antona Češornje (23. novembra 1897), ki ga hrani zgodovinski arhiv Nadškofije Gorica.

Katja Ferletič

TAKI SMO (17)

Če sanjaš križarjenje z veliko potniško ladjo, moraš nujno vedeti, da ... (1)

V Benetkah nimajo radi velikih, več kot 55.000-tonskih potniških ladij, še posebno ne, ko se te premikajo pred Trgom sv. Marka. O tem je govoril že nekaj let, 16. novembra pa je Graziano Delrio, italijanski minister za prevoze in infrastrukturo, izjavil, da je potrebno zaščititi vse arhitektonske in naravne značilnosti Beneške lagune. Zato bodo ladje plule po kanalu Malamocco in bile nato zasidrane v manj glamuroznem pristanišču v Margheri, kjer naj bi bil v kratkem zgrajen nov terminal: končno bodo lahko turisti s Trga sv. Marka imeli čudovit pogled na laguno.

Potniške ladje ne prinašajo neveščnosti samo Benečanom, letos poleti so bili namreč tudi Palermičani na bojni poti, saj so ob najhujši vročini ostali brez vode. V dveh dneh je 7400 ton vode napolnilo rezervoarje ladij, ki so bile zasidrane v pristanišču v Palermu, in tako je veliko ljudi v stanovanjskih četrtih mesta ostalo brez vode v domači pipi. Novica se je takoj razširila po družbenih omrežjih in seveda sprožila val polemik. Družba Amap, ki skrbi za dostavo pitne vode v Palermu, se je morala zagovarjati, do težav je namreč prišlo zato, ker je večina italijanskih dežel lani zaradi suše razglasila krizno stanje in prepovedala izkoriščanje

potniške vode v pristaniščih. Ostalo je samo pristanišče v Palermu, v katerega so priplule vse največje potniške ladje. Župan Leoluca Orlando je volivcem obljubil, da bo tudi on sprožil krizno stanje, v pričakovanju na to odločitev pa je družba Amap sestavila koledar z navedenimi dnevi in urniki, med katerimi bo potniškim ladjam dovoljeno črpati vodo. Kriznega stanja niso razglasili, ampak konec septembra je začelo deževati in problem je bil rešen.

Nedvomno prinaša prihod orjaških ladij in njihovih potnikov s seboj veliko neveščnosti, a gotovo so vsi trgovci, gostinci in drugi, ki se ukvarjajo s turizmom, zadovoljni, ko pride v mesto naval turistov, ki kupujejo spominke, ročna dela, tipične lokalne proizvode in radi poskusijo tradicionalno krajevno kuhinjo. Če so turisti srečni, so zadovoljni tudi organizatorji turističnih pobud in seveda ladjarji, ki s tem služijo. Med velikimi družbami, ki imajo v lasti potniške ladje, bo kmalu nastopilo novo ime, in sicer Virgin Voyages oz. ime njenega lastnika Richarda Bransona. Branson je angleški podjetnik, ustanovitelj podjetja Virgin Group, ki

ima v lasti več kot 400 družb in 5,2 milijarde dolarjev. Sir Richard Branson deluje na področjih glasbe, fitnesa, zavarovanj, kreditnih kartic, letalskih družb, avtomobilskih dirk, vesoljske industrije, od 31. oktobra pa tudi na področju potniških ladij z novim podjetjem Virgin Voyages. Tri nove velike potniške ladje bodo zgradili v italijanski ladjedelnici Fincantieri v kraju Sestri Ponente pri Genovi. Ekscentričen podjetnik se je med "coin ceremony" oz. med slovesnostjo, ko za srečo postavijo tri kovance v kos jekla, ki bo uporabljen pri gradnji ladje, z visokega žerjala spustil nad občinstvom in predstavniki italijanske uprave ter pristal na pisanem odru, s katerega je nagovoril prisotne. Branson obljublja, da se bo družba Virgin razlikovala od vseh ostalih in bo zato namenjala veliko pozornosti spoštovanju okolja. Vsaka ladja bo imela inovativen sistem za proizvodnjo energije z izkoriščanjem vse toplote, ki se bo sproščala na krovu, in najboljšo tehnologijo za znižanje porabe energije. Za izgradnjo treh 110.000-tonskih ladij, ki bodo lahko prevažale 2.700 potnikov in 1.500 članov posadke vsaka,

bo moral Branson iz svoje bogate denarnice izveliči približno 2 milijardi evrov. Gradnja prve ladje naj bi se končala leta 2020, tedaj bo v vodstvo Virgin Voyages stopil podjetnik Tom McAlpin, ki se je že ukvarjal z ladjarstvom z družbama "The Word" in "Disney Cruises", tokrat pa bo vodil družbo, ki ponuja samo križarjenja "adult-only", torej samo za polnoletne osebe.

Ko bomo želeli peljati naše otroke na križarjenje, gotovo ne bo Virgin Voyages najbolj ustrezna izbira, če pa naš tekoči račun to premore, si bomo lahko privoščili potovanje na ladji "Royal Caribbean's Symphony of the Seas". Na tej ladji, ki je največja na svetu, bosta poleg veliko kotičkov za otroke na voljo tudi čudoviti luksuzni sobi "Ultimate Family Suite", zgrajeni nalašč za najmlajše. Prisotni bodo tobogani, igrala, zid iz Lego kock in seveda zasebna 3D kinodvorna. Ko se bodo otroci "samoupravljali", si bodo lahko starši privoščili toplo kopel v kadi Jacuzzi na terasi, dobro pijačo ali tekmo na biljard.

Sobo bomo lahko rezervirali od aprila 2018 dalje, torej imamo še dovolj časa, da prihranimo približno 41.000 evrov, ki so potrebni za sedemdnevno križarjenje po Sredozemlju. A brez skrbni: v ceno je vključena tudi 24-urna prisotnost osebnega strežnika.

Nekdanji časnikar RTV Slovenija je novi odgovorni urednik Družine

SDS z ustavno obtožbo zoper premiera Mira Cerarja!

V Sloveniji obstajajo tajnosti o tem, kje so vzvodi in ozadja delovanja strank in celotne politike. Nekaj spoznanj je sicer mogoče slutiti in spoznati z analizo in presojo raznih podrobnosti in konkretnih dejstev, torej dokazov. Navajam dva dogodka oziroma primera iz preteklega obdobja. SDS, največja opozicijska parlamentarna stranka, se je v državnem zboru s t. i. interpelacijo pritožila zoper delovanje in postopke ministra za pravosodje Gorana Klemenčiča, kjer je bilo ugotovljenih več njegovih kršitev ustave in zakonov. Kot nekdanji predsednik komisije za preprečevanje korupcije je skupaj s sostorilci povzročil padec druge vlade Janeza Janše. Tega je obtoževal zlasti kazenskih dejanj v zadevi Patria, ki pa jih je Ustavno sodišče zavrnilo oziroma razveljavilo. Nadalje je bil Goran Klemenčič med tistimi v slovenski politiki, ki so prikrivali afero s pranjem milijarde dolarjev iranskega denarja, ki bi ga uporabili tudi za financiranje mednarodnega terorizma. Zdajšnji minister za pravosodje pa zamuja tudi s postopki za dopolnitve oziroma spremembe nekaterih predpisov v slovenskem pravosodju. O vsem navedenem so opozicijski poslanci navajali primere in dokaze, kljub vsem utemeljitvam govorcev pa so poslanci koalicije, ki ima v parlamentu večino, ministra Gorana Klemenčiča ubranili

obtožb in mu izrekli zaupnico. Nov pa je primer domnevne samovolje in nezakonitega postopka predsednika vlade dr. Mira Cerarja. Zavzel se je za sirskega begunca Ahmeda Shamieha, ki mu je grozil izgon iz Slovenije in vrnitev na

odločno zavračam. Očitno je to politikantski maneuver Janeza Janše in SDS. V nekaterih ocenah in komentarjih nedavnih predsedniških volitev se sicer znova pojavlja trditev, "da je v Sloveniji vse, kar je ostalo od

Hrvaško, od koder je prišel. Tako so odločila tri pristojna sodišča, premier pa je poskušal begunca samovoljno podpreti, da bi ostal v Sloveniji. V SDS zatrjujejo, da je s tem posegel v izvršljivo odločbo sodišč, zaradi česar so poslanci omenjene stranke zoper predsednika vlade vložili ustavno obtožbo. Postopek o tej obtožbi pa bo očitno trajal dalj časa, tako da bo primer postal del kampanje za prihodnje državnozborske volitve. Premier dr. Miro Cerar pa se brani obtožb in zatrjuje, "da v primeru omenjenega begunca ni storil nič neustavnega in nezakonitega. O tem sem prepričan tudi kot ustavni pravnik, zato ustavno obtožbo

demokracije, samo oblika, ki jo je mogoče zlorabiti. Slovenska javnost ima bodisi iluzijo, da živi v demokratični državi, ali pa v takšno iluzijo ne verjame, vendar se na to odziva s pasivizacijo in z zapiranjem v svoj zasebni svet. Naš proslavljeni pisatelj Drago Jančar se zato ni motil, ko je sedanje stanje poimenoval kot 'demokraturu', ki ni niti karikatura demokracije, saj z njo v resnici nima nič skupnega. Še zadnja tarča, ki jo domnevne sile iz ozadja niso dosegle, naj bi bila odstranitev predsednika SDS Janeza Janše iz slovenske politike in javnega življenja. V družbenopolitičnem tedniku Demokracija so zapisali, "naj bi

bila ta težnja povsem napačna, in to iz dveh razlogov. Prvič, tudi če bi se Janez Janša umaknil s političnega in javnega prizorišča, bi se v režimskih javnih občilih ves čas pojavljala sum, da je Janez Janša ostal 'stric iz ozadja', ki

še vedno drži vse niti v svojih rokah. Drugič, če bi vodenje SDS prevzel nekdo, ki bi bil vodilnim v 'ozadju' prav tako nevaren kot Janez Janša, bi verjetno doživljal zelo podobno usodo: diskvalifikacije z zlorabo medijev in sodišč. Toda, če bi se na vrhu SDS po naključju pojavila slovenska različica avstrijske Sebastiana Kurza, ki bi bila kot 'nov obraz' vsaj malo nevarna silam in ozadju, imenujejo jih tudi paradržava, bi se verjetno v pol leta znašel vsaj v sodnem postopku, če že ne v zaporu". Sam Janez Janša pa je prepričan, "da si njegovega umika želijo predvsem tisti, ki jim je trn v peti predvsem dejstvo, da stranko SDS ne obvladujejo prikriti centri moči". Z vidika mnogih Slovencev, zlasti vernih, pa je od dogajanja v politiki, ki ustvarja več slabega kot dobrega, pomembnejša sprememba v vodstvu slovenskega katoliškega tednika Družina. Po 25 letih opravljanja funkcije odgovornega urednika jo je Franci Petrič opustil, za svojega naslednika pa imenoval Boštjana Debeveca, nekdanji časnikarja Radia in nato še Televizije Slovenija. To je prvič v zgodovini Družine, da njen odgovorni urednik ne bo več duhovnik, ampak laik. V tedniku Družina je bilo ob menjavi vodstva objavljenih več prispevkov v priznanje in zahvalo Francu Petriču za njegovo uredniško in drugo raznovrstno delovanje na pastoralnem področju. Direktor Družine Tone Rode v uvodniku, objavljenem na prvi strani tednika, poudarja, "da se Družina nikoli, tudi v najhujših časih, ni umaknila iz javnega

življenja v zakristije. Ta drža je veliko stala. In prav zato je veliko vredna. V zadnjih petindvajsetih letih je odgovorni urednik Franci Petrič, še prej pa njegovi predhodniki, na lastni koži občutil težo svoje naloge". V komentarju z naslovom *Pustil si sled*, objavljenem v Družini, je murskosoboški škof Peter Štumpf, ki je v Slovenski škofovski konferenci pristojen za medije, zapisal, "da vsak urednik zapušča svojo sled. Franci Petrič se zapisuje v zgodovino velikih očetov Družine". Edi Gobec pa je iz Clevelanda v ZDA sporočil, "da je bil msgr. Franci Petrič desetletja neprecenljiva vez med ameriški rojaki in domovino Slovenijo". V intervjuju, objavljenem na dveh straneh Družine, ki ga je nov odgovorni

urednik Boštjan Debevec opravil s svojim predhodnikom in mu dal naslov *Družina ostaja glas tihe večine*, je Franci Petrič poudaril, "da je poslanstvo katoliškega tednika v tem, da odkriva vrednote, ki navdihujejo, dajejo smisel življenju in odgovarjajo na človekova iskanja. Če se je kje v Sloveniji ohranila mentaliteta družbenopolitičnega delavca, ki mora imeti moralno-politične kvalitete, med katerimi je tudi negativen odnos do Cerkve in vere, se je to ohranilo prav na medijskem področju. Zato mora Družina ostati glas tihe večine, glas ljudi, ki živijo iz vere, ljudi, ki po veri oblikujejo ne samo svoje življenje, ampak z njo tudi prispevajo k mirnemu sožitju in napredku družbe".

Marijan Drobež

Ljubljana

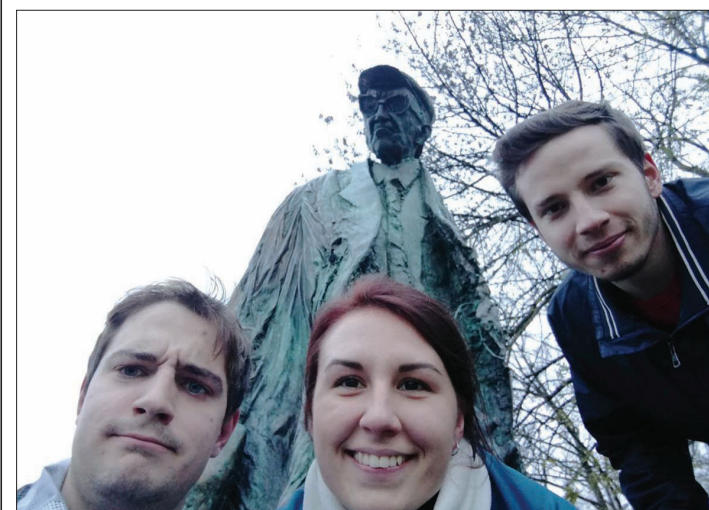
Orientacijski tek "Lov na zamejca"

Klub zamejskih študentov, ki združuje slovenske študente iz Italije na fakultetah Univerze v Ljubljani in na drugih slovenskih univerzah, je po dveh uspešnih izvedbah orientacijskega teka *Lov na zamejca*, ki so ga organizirali v Sežani, odločil, da to pobudo organizira tudi v Ljubljani.

V resnici niso lovili nobenega zamejca, kajti bistvo tekmovanja je bilo v

prejel Klub zamejskih študentov na lanski Škisovi tržnici, itd.

Cilj tekmovanja je bil prav tako v študentskem domu Poljane, kjer so organizatorji, po prihodu vseh skupin na cilj, nagradili najboljše tri skupine. Na tekmovanju je zmagala skupina Kdo mijavka?, na drugo mesto se je uvrstila skupina Šegel, tretji pa so na cilj prišli Opajski ljšniki. Za nagrado so prejeli kraške dobrote:

tem, da so morale skupine s pomočjo zemljevida v čim krajšem času prehoditi (ali preteči) pot, ki je označena na zemljevidu. Tekmovalci so se v sredo, 15. novembra, zbrali pred študentskim domom Poljane, od koder so startali na orientacijski tek. Skupine so dobile navodila in list z vprašanji, ki so jih morali reševati na poti. Nekatera vprašanja so se nanašala na kontrolne točke, ki so jih tekmovalci morali obiskati (npr. na Kongresnem trgu so morali napisati, koliko dni manjka do 100. obletnice Univerze v Ljubljani; pred srednjo glasbeno šolo napisati, čigav kip stoji pred šolo, po katerem je poimenovan znan pevski zbor v Trstu; itd.). Na razpolago so imeli tudi bonus vprašanja, ki so jim odštevala dragocene sekunde: tako so lahko skrajšali čas svojega pohoda, če so pravilno prevedli nekaj narečnih besed v slovensčino, če so si v parku Tivoli naredili selfie s kipom Borisa Pahorja, če so znali povedati, katero nagrado je

teranov liker, sir in kraški pršut. Izvedbo orientacijskega teka je podprl Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Začel je delovati aprila 2015, zaradi velikega zanimanja študentov pa se je že takoj nabralo nekaj idej in projektov, ki so jih člani izvedli v sklopu svojih dejavnosti: tako nudijo pomoč novim študentom ob vpisu na univerzo, aktivno posvetovalnico za študente prvih letnikov, organizirane prevoze za študente, predavanja o temi študija ipd. Zamejski klub se je že dvakrat predstavil tudi na Škisovi tržnici v Ljubljani, ki ga organizira Zveza študentskih klubov Slovenije, kjer sodelujejo vsi študentski klubi in predstavljajo svoje delovanje ter posebnosti in značilnosti kraja, od koder prihajajo. Klub sodeluje z različnimi študentskimi klubi v Sloveniji (predvsem iz Primorske regije) in tudi društvi v zamejstvu (npr. z društvom MOSP).

Urška Petaros

Delovno srečanje ministra Gorazda Žmavca in deželnega odbornika Giannija Torrentija

Med obravnavanimi vsebinami tudi izvajanje zaščitnega zakona

V četrtek, 14. novembra 2017, sta minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc in deželni odbornik za kulturo Furlanije Julijske krajine (FJK) Gianni Torrenti imela delovno srečanje na Brdu pri Kranju. Srečanja so se udeležili tudi državna sekretarka na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Aleksandra Pivec, vodja sektorja za Slovence v zamejstvu na Uradu Robert Kojc, generalni direktor direktorata za ustvarjalnost na Ministrstvu za kulturo Igor Teršar in predstavnica Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Tatjana Rener ter predstavnika slovenskih krovnih organizacij v Italiji Rudi Pavšič (SKGZ) in Walter Bandelj (SSO). Osrednje teme srečanja so bile: izvajanje Zaščitnega zakona za Slovence v Italiji, kjer je minister Žmavc izpo-

stavil pomen uveljavljanja določil zakona in spremljanja izvajanja tega zakona v praksi, še posebej pa je poudaril pomembnost uveljavljanja načel dvoje-

nadaljnja prizadevanja vseh strani pri iskanju systemske rešitve za poučevanje slovensčine, s posebnim poudarkom na Kanalski in Terski dolini, sodelovanje dveh

TERREG SLO-IT ter prizadevanja za vračilo Narodnega doma v Trstu slovenski narodni skupnosti. Deželni odbornik Torrenti je izrazil zahvalo za povabilo in organizacijo srečanja z ministrom Žmavcem in njegovo delegacijo ter izrazil zadovoljstvo s tem, da imata z ministrom enake cilje in se je v nadaljevanju potrebno pogovarjati le o korakih in poteh za čim boljše zasledovanje le-teh in njihovo čim prejšnjo in čim bolj učinkovito doseganje. Izpostavil je tudi velik pomen ter priznanje imenovanja Igorja Jakomina na čelo Deželnega šolskega urada za FJK. Oba predstavnika slovenskih krovnih organizacij v Italiji sta izrazila zadovoljstvo s sklicem in z organizacijo tega srečanja ter poudarila, da so dobri

zičnosti in nadaljnje podporne programom za vzpostavitve dvojezičnosti večjega obsega in kakovosti, ter ne nazadnje pričakovanja za

držav v luči čezmejnih bilateralnih projektov, in sicer oblikovanje tem za program in podporo evropskega teritorialnega sodelovanja IN-

S 6. strani

“Pesem je za človekovo dušo ...”

Tudi letos so poslušalci pred vsakim koncertom prisluhnili uvodnemu nagovoru. V soboto je spregovorila Martina Gereon, pevka in profesorica kitare na SCGV Emil Komel. Navezala se je na sv. Cecilijo in poslušalcem razkrila, da je v rimskem okraju Trastevere, kjer je bazilika posvečena tej svetnici-mučenki, izvedela, da so sv. Cecilijo, rimsko dekle iz III. stoletja po Kr., povezali z glasbo v srednjem veku zaradi napačne transkripcije latinskih verzov (še le v 15. stoletju so jo začeli častiti kot zavetnico cerkvene glasbe). Ob tem podat-

saj vsaka vas ima pri nas vsaj en zbor. Zbori igrajo v naši skupnosti veliko vlogo. Petje ima tudi družbeni pomen, ker družijo različne ljudi. Za pevce so pomembne tudi zborovske revije, ker so jim v spodbudo za dobro pripravo na nastop. “Ubrana pesem, lepo zapeta s srcem in dušo, zveni božansko”, je dejala. Naglasila je, da je tudi vera ohranila pesem na Primorskem in da moramo biti hvaležni vsem, ki pripomorejo, da imamo pete praznične maše, “saj se pri peti maši bogoslužje imenitno prepleta s slovensko kulturo in slovensko dušo, ki brez

pevskih zborov, Walter Banelj, predsednik Sveta slovenskih organizacij, Silvan Primožič, predsednik pokrajinskega sveta stranke Slovenska skupnost, Stefano Ceretta, podžupan občine Gorica, Alessandra Schettino, ravnateljica SCGV Emil Komel Gorica, Karlo Bolčina, škofov vikar za Slovence, nedeljskega pa Miran Rustja, predsednik Zveze kulturnih društev Nova Gorica, Marij Maver, predsednik Slovenske prosvete iz Trsta, Karlo Brešan, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa za Italijo, Ana Wedan, predsednica SSO za videmsko pokrajino, in Marilka Koršič, svetnica SSK na goriški občini. Pozdrave in čestitke so poslali Gorazd Žmavc, minister na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Irena Vadjal, sekretarka na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter Sabina Volk Simčič, koordinatorka pri Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti Nova Gorica.

Cecilijanki, pri kateri so spored povezovali Sanja Vogrič, Manuel Persoglia in Katja Terčič, je pokroviteljstvo dala goriška občina, podprla pa sta jo Javni Sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Fundacija Goriške hranilnice ob sodelovanju Sveta slovenskih organizacij.

Zborovodjem sta priložnostni dar ZSKP izročali prikupni dekletki Janina Marušič in Evelin Černic. Tehnična ekipa Dramske družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana se je spet potrudila za razgibano odrosko sliko: na levi in desni strani odra sta se vrtela “kaleidoskopa” – razpoznavni znak Cecilijanke – kot simultani projekciji na dve platni iz dveh projektorjev. Pojavljali pa so se tudi posamično imena nastopajočih zborov, naslovi izvajanih pesmi z navedbo avtorjev, pa še kaj. Naj omenimo še, da so na obeh zborovskih revijah in tekmovanjih. Glasba mu je bila vse, je poudarila Franka Padovan. “Nocoj se združimo v misli nanj, ne v žalosti, ampak s hvaležnostjo za vse lepo, kar nam je neutrudljivo podarjal”. Ob koncu se je zahvalila vsem dirigentom in nastopajočim, ki s svojim trudom in požrtvovalnostjo pripomorejo k uresničitvi revije. Zahvalila se je tudi publiku, ki zvesto spremlja delo naših zborov. Sobotnega večera so se udeležili tudi Fabio Vizintin, župan občine Doberdob, Dario Bertinazzi, predsednik Združenja cerkvenih

Ukovški fantje (foto dd)

ku se je Gereonova obregnila ob napake, ki jih delajo današnji mlajši zborovodje, ko večkrat ne presodijo, kaj se lahko npr. zapoje v božjem hramu. V cerkvah večkrat prirejajo koncerte zaradi dobre akustike, a pri tem ne znajo izbirati primernih skladb. To se dogaja, po njenem mnenju, tudi pri bogoslužju, ko se, recimo, v prazničnih decembrskih dneh oglašuje *Stabat mater* ali pri polnočnici na koru zapojejo Haendlovo *Alelujo*. Mlada glasbenica meni, da se morajo mlade generacije marsikaj naučiti od starejših, bolj izkušenih zborovodij. Končala je z mislijo: “Upam, da Stanko Jericijo in Mirko Špacapan, dva glasbenika in neutrudna kulturna delavca, na katero se letos spominjamo ob desetletnici njune smrti, nam ne preveč zamerita, ko nas poslušata skozi celo leto, in da se v prijetni družbi sv. Cecilije le posmejeta z upanjem, da bomo tudi ‘ta mladi’ pridobili smisel za dober okus, kot sta ga imela onadva”. V nedeljo, kot je že zakoreninjena navada, je uvodne misli prebrala predsednica ZSKP Franka Padovan. Z veseljem ugotavlja, da se še veliko mladih ukvarja s petjem,

pesmi ne more”. Franka Padovan je del nagovora namenila spominu na Stanka Jericija, ki je življenje posvetil glasbi in vodil različne zборе. Opozorila je na njegovo plodno glasbeno delo. Spomnila se je tudi na Mirka Špacapana, čigar desetletnico smrti beležimo prav v letošnjem novembru. Bil je vsestranska osebnost, ki se je neutrudno razdal za našo skupnost. Od mladih nog se je ukvarjal z glasbo. Bil je zborovodja in skladatelj. Ustanovil in vodil je več glasbenih skupin in z njimi uspešno nastopal na raznih zborovskih revijah in tekmovanjih. Glasba mu je bila vse, je poudarila Franka Padovan. “Nocoj se združimo v misli nanj, ne v žalosti, ampak s hvaležnostjo za vse lepo, kar nam je neutrudljivo podarjal”. Ob koncu se je zahvalila vsem dirigentom in nastopajočim, ki s svojim trudom in požrtvovalnostjo pripomorejo k uresničitvi revije. Zahvalila se je tudi publiku, ki zvesto spremlja delo naših zborov. Sobotnega večera so se udeležili tudi Fabio Vizintin, župan občine Doberdob, Dario Bertinazzi, predsednik Združenja cerkvenih

S 3. strani

Srečanje o našem gospodarstvu

Vinar Fabijan Mužič je dejal, da so kmeti z davki manj obremenjeni, pride pa do različnih komplikacij, ko se birokracija spremeni in niso seznanjeni s tem, kako se morajo obnašati, to se je npr. zgodilo z informatizacijo registrov. Tudi Mužič je bil kritičen do politike, ki ne spodbuja podjetnikov in ne podpira z veseljem podjetniških pobud, kot se dogaja v drugih državah.

V nadaljevanju so se govorniki dotaknili teme kreditiranja in bank. Komercialist je obrazložil, kako je kreditiranje velik problem v Italiji.

Če nimaš določenih jamstev, ki jih lahko ima le dolgoletni delavec, ne prideš do sredstev. Zato so mladi podjetniki izključeni iz tega. To je potrdila Sara Devetak, ki je razkrila, da stoji za kmetijo dolgoletni in uspešni družinski objekt Lokanda Devetak, ki je lahko zanjo garantiral. Takih težav ni imel niti števerjanski vinar, saj ima kmetija Mužič že dolgoletno zgodovino za sabo. Opaža pa velike težave pri nekdanjih sošolcih, ki hočejo začeti dejavnost, in ima občutek, da banke raje investirajo v druge stvari, s katerimi lažje služijo. Primarna funkcija pa

bi morala biti prav ta, da pomaga podjetnikom nekaj ustvariti. Tudi Aleš Klede se je pridružil mnenju ostalih, a je spomnil, da so v današnji moderni družbi tudi alternativni načini zbiranja kapitala. Na spletu predstaviš idejo ali produkt, ki ga lahko ljudje po celem svetu finančno podprejo, a je treba vse dobro predstaviti in biti z marketinškega vidika zelo prepričljivi.

Na koncu srečanja je bil še pogovor z mladima podjetnikoma o našem območju in pomembnosti, ki ga ta ima pri prodajanju izdelka. Starejša podjetnika pa sta še delila s prisotnimi nekaj misli in skrbi o gospodarstvu na našem območju, predvsem o situaciji družbe KB1909.

Ti zadnji tematiki sta sprožili kar nekaj debat in posegov, da bi bilo snovi skoraj še za eno predavanje.

GORICA Slovenska zamejska skavtska organizacija

Lov na bika v Doberdobu

Volčiči in vokuljice iz Gorice so bili 12. 11. 2017 na lovu v Doberdobu. Mali udeleženci so o pustolovščini povedali: “Že jutraj se je začel lov na bika, ki je puščal svoje sledi po vasi. Tako smo ob reševanju različnih zanimivih nalog in iger spoznavali tudi kraj. Naloge so bile raznolike: naučili smo se, kako se imenujejo razni predmeti, ki so jih uporabljali nekoč, brali smo zemljevid, sestavili smo gugalnico... Zadnji namig nas je pripeljal na Gradino, kjer smo dobili bika – naše kosilo. Preden smo ga pojedli, smo v krdelo sprejeli dva mladiča. Za konec smo se udeležili sv. maše v doberdobski cerkvi”. Vanessa “Lov mi je bil všeč, ker smo bili skupaj, smo se igrali in je bil zelo dober bik (kosilo)”. Adrian

“Na letošnjem lovu na bika je bilo zelo dobro kosilo (bik). Zelo lepe so bile tudi igre, ki so nam pomagale, da smo dobili nove namige”. Jakob Andrej “Všeč mi je bilo, ko smo jedli bika – kosilo, ker je bil zelo do-

ber. Jedli smo piškote in sendviče”. Amadej “Najbolj mi je bilo všeč, ko sem vodil skupino, ko smo se igrali s slikami in ko smo jedli kosilo. Všeč so mi bile tudi igre”. Erik

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (177)

Anksioznost in stres - naturopatska pomoč (7) FObIJE V NATUROPATIJI

Beseda fobija izvira iz grščine in pomeni strah. Pri fobiji govorimo o patološkem strahu pred določeno situacijo ali določenim predmetom, ne da bi za to imeli objektivni vzrok. Nekaj najpogostejših fobij: klavstrofobija – strah pred zaprtim prostorom; patofobija – strah pred okužbami, zato se oseba izogiba stiku s tujimi ljudmi; agorafobija – strah pred odprtim prostorom, zapuščenjem doma, nastopi; entomofobija – strah pred žuželkami; demofobija – strah pred množicami... Naštela sem samo nekaj najpogostejših oblik fobij, za katere trpijo ljudje, ki živijo med nami. Simptomi fobije so nemir, razdražljivost, potenje, težave z dihanjem, občutek kepe v želodcu, diareja, kar spominja na nekakšen paničen napad. Fobija je dejansko konkreten strah pred konkretno stvarjo ali situacijo. Nekateri otroci se bojijo teme, zato spijo z odprto lučjo, nekatere starejše osebe so fobijo pridobile v tretjem življenjskem obdobju zaradi travmatične izkušnje, kot je strah pred letenjem ali pred vožnjo na avtocesti. Do mene je prišel gospod, uspešen manager, ki je veliko potoval po Evropi, vendar samo z vlakom, saj se je bal leteti. Ko sem ga vprašala

po vzroku tega strahu, mi je odgovoril, da je imel starše, ki so bili zelo uspešni diplomati in so zato veliko potovali. Ko je imel dve leti, so ga starši poslali samega iz Beograda v Ljubljano z letalom in posebnim spremstvom. V Ljubljani ga je na letališču pričakala teta, ki jo je videl prvič v življenju. To je bila zanj tako velika travma, da se je bal letenja. Ko je šel na letalo, ga je napadel občutek strahu, tesnobe, panike, nemira, zato je veliko raje potoval z vlakom.

K meni je prišla gospa z luskavico. Pogledala sem ji iris in ugotovila, da je gospa zelo stroga do sebe, skoraj kot vojak, kar mi je tudi sama potrdila. Doma ima vse pospravljeno, njen dom je odsev reda in čistosti. Ima tudi navado, da si 20-krat na dan umije roke, in tudi otroke tako uči.

Taka je bila od nekdaj, saj so jo starši tako učili, ko je kot otrok prišla domov iz šole, se je morala sleči, se sprhati in preobleči, preden je vstopila v hišo, da ne bi koga okužila ali umazala hiše. To je počela do 18. leta, ko se je odselila od doma. V njej je vsekakor bival občutek nečistosti, nesnage, zato se je njena bolezen pokazala na koži kot luskavica, pridobila pa je tudi fobijo po čistoči in redu, ki se je potem prelevila v strah.

/ dalje

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu

Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Franka Žgavec

Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.eu

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 61 H 0892812400013000730643, SWIFT ali BIC koda: CCRTIT2TV00 naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - Pzza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Publitar, ul. Treppo 5/B - Videm.

Tel. št. 0039 0432 299664 - Faks 0039 0432 512095 - E-mail info@publitarudine.com

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 21. novembra, ob 13. uri

Tiha pozabljena sreča Vonj po snegu

Komaj teden dni je minilo, odkar sem bila zadnjič v gorah. Na dva tisoč metrov nad morjem, nad Belim jezerom v Avstriji. V iskanju tistega poznega opojnega poletja, ki ga ob toplotni inverziji najdeš jeseni v objemu vrhov. Pa ga ni bilo več. Prepozno sem prišla in spet me je ujelo tisto polzenje, tisti občutek, da ti je čas ušel iz roke in spet prehiteva tvoje korake. Na dva tisoč metrov je bil minulo nedeljo ponekod že led. Dalo se je sicer malicati zunaj, pod zmedenimi, uhajajočimi, skoraj nevidnimi sončnimi žarki. Moderna oprema iz flisa to dovoljuje. A vendar sem razumela, da sem le tos zadnjič tu, v samotni med vrhovi. V zraku je bilo slutiti, da se ta sanjski svet med oblaki pripravljala na ledeni objem zime. In ko je to slutiti v zraku, ne potrebuješ nobenih vremenarjev in nobene napovedi. Tista neskončna zlato rumena pravljica, ki sem jo tolikokrat lepila na Facebook, da bi ves čas delila s prijatelji, je zdaj prepustila moje gore modro sivi tančici. Skoraj neresničen svet je ta, ko skoraj brezbarvni vrhovi neslišno prehajajo v nemo, ugašajočo modrino. Jesen na pragu zime. Veličasten prehod. Nekje na robu zemeljskega in na pragu večnega. Tišina je brezmejnja, tako močno

vpije, da ji ne moreš ubežati. Tišina, pred katero te je strah, ker ji ne vidiš konca. Tišina večnosti. V njenih nedrjih ugašajo zvoki poletja. V tej nezemeljski podobi so gore tako mogočne, da te je strah nečimrnosti svojega bivanja. Samo gore ostanejo, na pragu neizogibnega prehoda. Med sivomodro, ki lebdi na meji med biti in ne biti. Slutnja prvega snega v zraku. Slutnja, ki je že gotovost. Včasih, ko zvečer ne morem zaspati, razmišljam o minevanju. In me je strah tega prehajanja, tega polzenja, časa, ki gre tako hitro, da mu komaj sledim. Da komaj še utegnem srkati vonj življenja. Tu doli, v dolini, me je strah tega minevanja. Tu, na dva tisočih metrih pa sem se ujela v večnost. Mogočna, nepremična veličina večnosti. Gore ne poznajo minevanja, polzenja, čez tisoč let bo tu ravno taka jesen, ki se bo počasi pretakala v zimo. Počasi. Večno. V veličastnem spevu tišine bo modra prehajala v sivo s slutnjo veličastne beline. Spet bo v zraku slutnja prvega snega. Slutnja neskončne, prelestne, mogočne zimske pravljice. Sneg. Kdo se ob tej besedi ne znajde pred oknom, v sobi, kjer prasketa ogenj in kjer je prijetno toplo, ob odgrnjen zavese..., ko zunaj tiho, počasi, nežno naleta vajo snežinke. Večna pravljica

otroka, ki vse leto ždi v nas in čaka na ta trenutek, ki se ponavlja skozi celo življenje. Morda ni nič tako trajnega, tako neomajnega kot nežen občutek sreče, ki te napolni ob prvih snežinkah. Bela snežinka, ki pada, še pesem govori o njih...

Ko sem bila otrok, sem jih čakala. Po cele ure ob oknu, nad mestom in nad betonom, v sivini asfalta in težkega, prekipevaločega, prepornega neba. Bo... Zdaj bo. Sneg zavohaš, zaslušiš, začutiš ga. Prvi sneg. Tudi zadnjič, tam, visoko, na dvatisočakih, sem ga zavohala. Ne moreš zgrešiti, ko ga zaslušiš. Nebo je bilo težko kot pred porodom. Sivi obrisi vrhov so bili polni pričakovanja. Za naslednji dan je bil napovedan dež, močni nalivi. A vendar sem ga slutila v vetru, v travi, ki je že popolnoma orumenela, v barvah, ki so se utrujeno zlivale v tisoč odtenkov sive. In tišina se je dvigala visoko do neba. Nekaj mogočnega, skoraj grozljivega se je skrivalo za temnim obzorjem, ki je počasi goltalo jasno. Začutila sem sneg. Nekje daleč, za obzorjem, samo slutnja. Nič drugega. In kljub ledu, ki je tu pa tam že napovedoval, da je konec poletnih sanj, sem še vedno nastavljala lice bledim, že nemočnim žarkom. Vem, da ne bo deževalo, vem, da so gore prepolne pričakovanja. Snežilo bo kot

nekoč v otroštvu.

Sneg nekateri sovražijo. To so ljudje, ki so že popolnoma odrasli. Sneg namreč ljubijo otroci in vsi tisti, ki še skrivajo nekaj otroškega v sebi. Ko ga zaslutim, ne morem mimo spominov, mimo okna z odgrnjeno zaveso in svojih lic, ki se skoraj oprijemajo stekla. Noge, stegnjene, da lahko gledam v nebo, me že bolijo, mama me kliče k večerji, jaz pa še naprej strmim v ulico, ki počasi izginja in postajam del tega črno-belega utrinka. Snežinke. Padajo na ulico in se tam talijo, nekatere

obvisijo na vejah, druge se na šipi spreminjajo v mrzle kaplje. Rada bi šla ven, a je že noč. Bojim se, da bo jutro odneslo belino. Otroke je vedno strah, da se bo sneg začel prezgodaj taliti. Pravljica, ki se vrača v resničnost.

Oče me je še najbolj razumel. Ali pa sem se mu samo smilila, ker sem letala od okna do okna, da bi ujela belino. Molče me je vodil za roko po stazah nad Sv. Ivanom tja do Razklanega hriba. Monte Spaccato. Navkreber je bilo snega vedno več. Z odprtimi usti sem lovila snežinke, beležila korake, orala

belino. In tista svežina, tisti zrak, ki je prinašal vonj oddaljenih gozdov. V snegu je mesto izginito. Izbrisano. Ohromljeno. Zavito v tišino popolne negibnosti. Meni je to pomenilo zmago. Mesta namreč nikoli nisem marala. Moj oče je moja ljubezen do snega izkoriščal čisto po svoje. Ko sva bila pozimi sama doma, me je rad pošiljal k oknu, češ glej, kmalu bo začelo naletavati. Doma smo imeli namreč steklenico domačega žganja proti revmi in prehladu. Ko mame ni bilo doma, ga je rad srknil, meni pa je bilo

strogo naročeno, naj ga nadzorujem in naj mu ne dovolim, da bi segal po pijači. Sneg pa me je tako prevzel, da sem pozabila na svojo nalogo in na očeta. Sneg je za otroke najlepša pravljica, otipljiva in resnična. Mama pa menda ravno zaradi tega snega ni marala. Pa ne samo zaradi tega. Strah jo je bilo. Mraza, zdrsov, ledu... In nikoli me ni razumela, ko sem presrečna plesala pod metežem.

To, da plešem pod metežem z razprtimi dlanmi, se dogaja še zdaj, ko sem že zdavnaj odrasla. Prvi sneg. Menda je bilo pred dvema letoma, v začetku decembra, ko me je ujel v Avstriji, pred Baumaxom. Že od jutra je bilo slutiti, da so ga temni oblaki polni. Nekako visel je z neba. Vse ga je bilo polno, zrak, gore, obzorje in celotna pokrajina. Okoli pol dneva se je zgodilo. Veliki, beli kosmiči so začeli počasi padati na parkirišče. Velike hale so izginitile v prosojni, migetajoči tančici. Ljudje in avtomobili so umolkneli. Ko sem prišla iz trgovine, se je začel oprijemati. Ozrla sem se kvišku, razprla roke in se vrnila v otroštvo. Prvi sneg, prvi sneg, je odmevalo po parkirišču, mož pa me je osuplo gledal. On je prestar in preutrujen za igro. Veliko ljudi pa je s sklonjeno glavo hodilo mimo mene in mimo kosmičev v svoj vsakdan. Samo tisti, ki smo po srcu še vedno otroci, znamo namreč zaplesati v snegu. Zaradi beline, zaradi kosmičev, zaradi sanj. Zaradi majhne, tihe, pozabljenosti sreče.

Suzi Pertot

34. podelitev priznanj najboljšim športnikom, 5. vseprimorska Vseprimorski "Naš športnik" letos v Hrpeljah

Nagrajenci z lanske prireditve v Boljuncu

Na skupnih sestankih na relaciji Trst - Koper so se te dni dogovorili, da bo podelitev nagrad *Naš športnik 2017* v četrtek, 28. decembra, v Kulturnem domu v Hrpeljah. Kot navadno bosta prireditve v živo - začetek ob 20.00 - prenašala Radio Trst A in Radio Koper. Priznanja najboljšim primorskim športnicam, športnikom in ekipam z obeh strani meje bodo medijske hiše, ki se ukvarjajo s športom, v soorganizaciji Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, skupaj podelile štiriinšestdeset, petič pa bo imenovanje vseprimorsko. Najboljše zdaj izbirajo na podlagi skupnih seznamov, pred tem so nagrajevanja potekala sicer na skupni prireditvi, a ločeno za športnike iz zamejstva in iz Slovenije. Lani je bila podelitev v Bol-

juncu, v tednu med Božičem in novim letom, ko si poklicni športniki praviloma lahko privoščijo nekaj dni oddiha, da obišejo najdražje. Za zdaj so nominirance, kandidirate za naslov v treh kategorijah - moški, ženske in ekipe - evidentirali novinarji športnih uredništev Primorskega dnevnika, Slovenskega deželnega sedeža Rai za Furlanijo Julijsko krajino, spletne strani www.slosport.org, Televizije in Radia Koper ter Primorskih novic. Na sestanku v Kopru so se odločili za po šest nominirancev za vsako kategorijo, pri tem pa je obveljalo pravilo, da mora biti v vseh treh po vsaj en nominiranec z vsake strani meje. Beri, med šesterico nujno vedno tudi en "zamejec". Imen kandidatov še niso razkrili, objavili jih bodo po odločilni decembrski seji za

glasovanje o zmagovalcih. Priznanja bodo deležni prav vsi nominiranci v vseh treh kategorijah, glede naših predstavnikov pa bo posebej poudarjeno, da nagrajujejo zamejsko ekipo oziroma športnika in športnico leta. Pred dvema letoma je naš prostor dobil izjemno uveljavitev z zmago telovadke Tee Ugrin, ki je v Izoli postala vseprimorska športnica leta 2015. Najboljši primorski športniki 2016 so bili kajakašica na mirnih vodah Špela Ponomarenko Janič, jadravec Vasilij Žbogar in Rokometno društvo Koper 2013. Tee Ugrin in jadralski dvojec Jaš Farneti - Simon Sivitz Košuta sta zasedla šesto mesto, namiznoteniške igralke Športnega krožka Kras pa so bile med ekipami četrte. Kako bo letos?

HC

Nov način doživljanja tretje življenjske dobe

AGRIRESIDENCE ZA STAREJŠE

- Nastanitev v apartmaje za eno osebo
- Osebna nega
- Domača kuhinja prilagojena po potrebi
- 24-urna pomoč z našim osebjem
- Zdravniška in medicinska zunanja oskrba
- Vsakodnevno čiščenje prostorov
- Razne družabnosti
- Interna pralnica

Kakovostna alternativa domu za ostarele

Silicanum residence za starejše
Ulica degli Scogli 53 - 34170 Gorica - Tel. 0481 538556
Cell. 335.1395483 - info@silicanum.com
www.silicanum.com

Po skupščini goriškega holdinga

Kaj se dogaja s KB 1909?

To je vprašanje, ki tare slovensko narodno skupnost v Italiji, skrb vzbujajoče pa se to vprašanje postavlja tudi v nekaterih gospodarskih krogih v Sloveniji. Poskušali bomo orisati sliko zdajšnjega stanja goriškega holdinga po zadnji skupščini.

A začnimo s kratkim kronološkim pregledom dogajanja. Konec oktobra je v javnost prišla vest, da bo na novembrski skupščini družbe KB 1909 v izrednem delu na dnevnem redu tudi predlog likvidacije družbe in imenovanje likvidatorja. Hkrati smo lahko izvedeli, da je goriško sodišče septembra na pobudo ene od bank upnic (kasneje je postalo jasno, da gre za CRFVG iz skupine Intesa) odredilo začetek predstečajnega postopka zaradi terjatve v višini 1,4 milijona evrov. Skupščina družbe KB 1909 je bila v ponedeljek, 13. novembra. Na njej so delničarji večinsko (ne soglasno!) izglasovali začetek likvidacijskega postopka. Na skupščini so, za zaprtimi vrati (vstop medijem ni bil dovoljen), predstavili tudi poslovne rezultate za leto 2016. Nekaj dni kasneje, 16. novembra, je sodišče na pobudo tožilstva zaustavilo predstečajni postopek, ker se pogoji za stečaj niso uresničili.

Likvidacijski postopek se bo vsekakor nadaljeval. Na potezi je zdaj družba, ki mora z upniki doseči dogovor o prestrukturiranju dolga. **Kakšno je stanje?** Na ponedeljkovi skupščini je precejšnje število delničarjev, kot smo lahko neuradno izvedeli kasneje, glasno negodovalo nad upravo goriške družbe. Marsikdo je opozoril, da so računovodski izkazi, ki jih je pripravila družba, slabi in da je poslovanje v takih okoliščinah skorajda nemogoče. V nasprotju s temi kritiki pa je donedavni predsednik uprave in zdajšnji likvidator Boris Peric v izjavah za javnost predstavljal precej bolj optimistično sliko. Pri tem moramo povedati, da gre za računovodske izkaze, ki kažejo sliko podjetja na zad-

nji dan lanskega leta. V intervjuju za Primorski dnevnik je Peric omenjal, da je likvidacija najprimernejša pot, potem ko je prišlo v pogajanjih z bankami upnicami do zaostritve z eno od bank. Ob tem je še dejal, da so sodniku dokazali, da družba ni insolventna, saj skupna vrednost aktive oziroma sredstev (54 milijonov evrov) presega vrednost vseh obveznosti (50,4 milijona evrov). Razlika med obema postavkama, ki znaša 3,5 milijona evrov, je čisti kapital družbe.

V katerem grmu tiči torej zajec? Vrednost kapitala je sicer res pozitivna. (Negativna vrednost bi pomenila za družbo že precejšnje težave). Pomembno pa je tudi pogledati na dinamiko spreminjanja čistega kapitala, ki je v zadnjih letih močno usihal. Leta 2012 je znašal še dobrih 33 milijonov, v naslednjih letih pa je padel do vrednosti, ki so jo zabeležili ob koncu lanskega leta – 3,5 milijona evrov. Kapital je torej upadel na desetinno vrednosti, ki jo je imel pred petimi leti. Tveganje, ki ga prinaša ta okrnitev, je toli-

ko večje, če ga primerjamo s podatki o zadolženosti podjetja. Vsota kratkoročnih in dolgoročnih dolgov znaša namreč nekaj več kot 50 milijonov evrov. Bančnih dolgov KB 1909 je bilo konec lanskega leta za 25 milijonov evrov, od tega je po naših informacijah 21 milijonov imelo rok zapadlosti enega leta (torej konec letošnjega leta). Čeprav je družba še vedno likvidna (to je nazadnje potrdilo sodišče, ki je ovrglo predstečajni postopek), pa so tolikšne razlike med kapitalom in zadolženostjo močan alarmni zvonec in lahko pripeljejo do solvenčnih težav. Računovodski podatki kažejo tudi, da se celotnemu holdin-

gu (torej matičnemu podjetju z vsemi hčerinskimi družbami) v zadnjih letih zmanjšuje promet. Leta 2012 je znašal 114 milijonov evrov, ob koncu leta 2016 pa 48 milijonov evrov. Če nekoliko prevedemo ta podatek: zmanjšujejo se tekoča sredstva, s katerimi podjetje lahko poravnava dolgove. Tudi poslovni rezultati posameznih hčerinskih podjetij niso najbolj obetavni.

KB 1909

Beležijo namreč izgube ali dobičke z zanemarljivo

vrednostjo. Izplačilo dividend oziroma financiranje dolgov s temi sredstvi ne pride v poštev, ker gre za premažne vsote.

Zavrnitev mnenja pri Deloitte

Še en pokazatelj o tveganih računovodskih izkazih je revizorsko poročilo računovodske hiše Deloitte, ki je bilo priloženo letnemu poročilu za leto 2016. Gre za mnenje o skladnosti med podatki v letnem poročilu in realnim poslovanjem. V pojasnilo: če revizor oceni, da je skladnost jasno dokazana, izda mnenje brez zadržkov. Če je nekaj nejasnosti, lahko izda mnenje z zadržkom. V primeru letnega poročila KB 1909 pa je bilo

nejasnosti toliko, da se je revizorska hiša odločila za zavrnitev mnenja. Jasneje povedano: zapisali so, da niso v stanju izdelati ocene o skladnosti med podatki v letnem poročilu in poslovnimi rezultati. Ocene ni bilo mogoče podati zaradi nejasnosti in negotovosti o kontinuiteti poslovanja družbe. Za kaj pravzaprav gre?

Poročilo razčlenjuje nejasnosti v več podpoglavjih. Najprej našteva nekatere številke iz računovodskega izkaza, ki smo jih predstavili že v gornjem odstavku: kapital družbe (3,5 milijona evrov),

nuiteti poslovanja, kar bi z nekoliko drugačnimi besedami lahko "prevedli" tudi kot tveganja za sposobnost nadaljnega poslovanja. Deloitte pri tem navaja pisce letnega poročila (upravo družbe), ki so sami priznali obstoj elementov negotovosti za izpeljevanje svoje dejavnosti in izplačevanje dolgov.

Načrt prestrukturiranja dolgov

Z likvidacijskim postopkom mora skratka KB 1909 upnikom povrniti omenjenih 50 milijonov evrov. Okvir poplačevanja obveznosti bo določil načrt o prestrukturiranju dolgov, ki ga mora likvidator skleniti z upniki. Kaj bo ta načrt predvideval, za zdaj še ni povsem jasno. Poznamo osnutek, ki pa je bil izdelan v času, ko je nad KB 1909 še visel Damoklejev meč stečajnega postopka. Potem ko je sodišče umaknilo ta postopek, bi se lahko tudi načrt spremenil. A pogledajmo, kako so si pri družbi zamislili restrukturiranje dolgov ob napovedi postopka likvidacije.

Pri družbi KB 1909 so tako zapisali, da bodo poskušali z bankami upnicami doseči podaljšanje

finančno zadolženost (36 milijonov evrov) in poslovni izid (lani je družba zabeležila iz-

gubo v višini 7 milijonov evrov). Deloitte omenja podatek o izdanih jamstvih hčerinskim družbam v višini 25 milijonov evrov, pri čemer izpostavlja jamstvo v višini 4,7 milijona evrov izdano hčerinski družbi MT (nekdanji Cogeco), ki je v likvidaciji vse od lanskega leta. Tveganje, da bo upnik podjetja MT unovčil jamstvo, je tukaj izrazitejšje. Deloitte postavlja v ospredje tudi manjši učinek razdolževanja glede na predstavljeni načrt. Pri družbi so za leto 2016 napovedovali zmanjšanje zadolženosti v višini 13,9 milijona evrov, realizirali pa so zmanjšanje dolga v višini 5,4 milijona evrov. Nazadnje Deloitte omenja tudi predstečajni postopek, ki pa ga je sodišče medtem zaustavilo. Kaj izhaja iz vsega tega? Že omenjena tveganja v konti-

ročnosti posamičnih dolgov za obdobje 30 let. Drugič, v načrtu je bila tudi prodaja nekaterih nepremičnin. Tretjič, družba napoveduje prodajo nekaterih hčerinskih družb. Četrto, upravitelji napovedujejo izterjanje še neizplačanih zneskov pri svojih dolžnikih. Skratka, tako kot pojasnjuje odvetnik Sanzin na neki splošni podlagi (glej okvirček **Kaj je likvidacija?**), KB z likvidacijskim načrtom prodaja svoja sredstva (aktivo), da bi tako lahko poplačala dolgove. Pri tem pa velja poudariti, da je nadzorni svet družbe v svojem poročilu sam zapisal, da nejasnosti in negotovosti pri poslovanju pripomorejo k objektivnim težavam ocenjevanja vrednosti sredstev. Tudi to bomo poskušali prevesti v nekoliko lažji jezik: zaradi stanja, v katerem se nahaja družba, bi bila lahko prodaja premoženja manj donosna od predvidenega. Posledično bi lahko tudi načrt poravnave obveznosti postal težavnejši, ker bi prihodki od prodaje premoženja lahko ne zadostovali za pokritje vseh dolgov. Zakaj? Pogledajmo nekaj pomislekov.

Nepremičnine imajo svojo

knjigovodsko vrednost, ki je vpisana v bilanco. Ko je potrebno nepremičnino prodati, pa se cena določi na trgu glede na povpraševanje in ne na podlagi knjigovodske vrednosti. Ko nepremičnino prodajamo pod pritiskom in kupci to vedo, navadno čakajo, da se cena zniža. Številne nepremičnine v lasti družbe KB 1909 so ob tem, po naših informacijah, obremenjene s hipotekami. Realizacija prodaje, če bo do tega prišlo, bo zato najbrž manjša od predvidenja. Podobna logika velja za prodajo hčerinskih firm in deležev v drugih podjetjih. V predloženem načrtu družba omenja prodajo deleža v firmi Actual IT d. o. o., zanižanja za ostala hčerinska podjetja, glede na njihove poslovne rezultate, pa le težko pričakujemo.

Tudi pri izterjevanju kreditov se lahko pojavijo težave, ki so odvisne od plačilne sposobnosti dolžnikov. Med dolžniki je sodišče umaknilo ta postopek, bi se lahko tudi načrt spremenil. A pogledajmo, kako so si pri družbi zamislili restrukturiranje dolgov ob napovedi postopka likvidacije.

Pri družbi KB 1909 so tako zapisali, da bodo poskušali z bankami upnicami doseči podaljšanje ročnosti posamičnih dolgov za obdobje 30 let. Drugič, v načrtu je bila tudi prodaja nekaterih nepremičnin. Tretjič, družba napoveduje prodajo nekaterih hčerinskih družb. Četrto, upravitelji napovedujejo izterjanje še neizplačanih zneskov pri svojih dolžnikih. Skratka, tako kot pojasnjuje odvetnik Sanzin na neki splošni podlagi (glej okvirček **Kaj je likvidacija?**), KB z likvidacijskim načrtom prodaja svoja sredstva (aktivo), da bi tako lahko poplačala dolgove. Pri tem pa velja poudariti, da je nadzorni svet družbe v svojem poročilu sam zapisal, da nejasnosti in negotovosti pri poslovanju pripomorejo k objektivnim težavam ocenjevanja vrednosti sredstev. Tudi to bomo poskušali prevesti v nekoliko lažji jezik: zaradi stanja, v katerem se nahaja družba, bi bila lahko prodaja premoženja manj donosna od predvidenega. Posledično bi lahko tudi načrt poravnave obveznosti postal težavnejši, ker bi prihodki od prodaje premoženja lahko ne zadostovali za pokritje vseh dolgov. Zakaj? Pogledajmo nekaj pomislekov.

Kaj nas torej čaka?

Nadaljnji koraki bodo odvisni od potez, ki jih bo povlekel likvidator, in od uspešnosti izpeljave postopka prestrukturiranja dolgov. Za likvidatorja je bil imenovan dose-danji predsednik uprave Boris Peric. To je, če uporabimo besede odvetnika Sanzina (glej okvirček o likvidaciji), dokaj nenavadno. Praksa je, da je likvidator (iz objektivnih razlogov) zunanja oseba, medtem ko je v primeru KB 1909 odločitev skupščine šla v povsem nasprotno smer, kljub temu da je bil delničarjem na skupščini predlagan tudi protikandidat.

Program prestrukturiranja dolgov naj bi bil znan v prihodnjih mesecih. O njegovi uresničljivosti, ki bo odločala o usodi družbe KB 1909, pa bo mogoče kaj več povedati šele takrat.

kil

Kaj je likvidacija?

Likvidacija je postopek, po katerem družba preneha delovati. Razlog zato je lahko uresničitev vseh ekonomskih ciljev (to sicer zelo redko) ali pa gre za ekonomske stiske (v tem tiči velika večina razlogov za začetek likvidacijskih postopkov). V daljšem intervjuju za slovenski novinarski oddelek pri deželni zavodu RAI je pred nekaj tedni ta postopek pojasnil goriški odvetnik Samo Sanzin. Pogledajmo, kaj je povedal.

Začetek likvidacijskega postopka odobri skupščina podjetja. Takrat so vsi upravitelji razrešeni svojih funkcij, glavno besedo prevzame likvidator. Likvidator mora likvidirati premoženje. Kaj to pomeni? Opraviti mora izračun aktive in pasive. Na tej podlagi mora poplačati vse upnike. Ko so dolgovi poravnani, se morebiten preostanek aktive porazdeli med družbenike. Če pa je pasiva večja od aktive oziroma če z aktivno ni mogoče poplačati vseh upnikov, pride do precej hujših težav in lahko nastopi stečaj. Likvidator, je še povedal Sanzin v omenjenem intervjuju, navadno ni človek, ki izhaja iz likvidiranega podjetja. Praksa je, da se na to mesto imenuje zunanji človek.

Slovarček

Aktiva – Gre za sredstva, ki jih ima neko podjetje. Med sredstva, splošno povedano, spadajo nepremičnine, stroji, pa tudi finančne naložbe v druga podjetja, zaloge in terjatve.

Pasiva – Postavko poznamo tudi z imenom "viri sredstev". Pojasnjuje nam namreč, kako so financirana sredstva. Če poenostavimo, imamo v tej kategoriji "lastne vire" in "tuje vire" financiranja. Prve imenujemo tudi kapital, drugim pa pravimo obveznosti oziroma dolgovi. V bilanci stanja družbe je zaradi tega končna vsota pasive enaka vrednosti aktive. **Insolventnost** – plačilna nespособnost podjetja pri poravnavanju svojih

obveznosti **Dividenda** – del dobička podjetja, ki se razporedi med posameznimi delničarji

Postopek prestrukturiranja dolgov – postopek, po katerem dolžnik skuša doseči z upniki dogovor o drugačnem načinu odplačevanja dolgov, ki navadno zajema obdobja daljših ročnosti vračanja oziroma delnega odpisovanja dolgov.

Holding – skupina podjetij, ki imajo istega lastnika – matično podjetje. V našem primeru je podjetje KB 1909 s. p. a. matično podjetje, holding KB 1909 pa zajema matico in hčerinske družbe v vseh ostalih sektorjih.

Kaj zajema holding KB 1909?

Družba KB 1909 ima več hčerinskih podjetij, ki so razdeljena v različnih sektorjih. Največji je živilski sektor, v katerem delujejo podjetja MT (v likvidaciji), Vidiz&Kessler, Kavaimpex Nova, Cogeco coffee machines, Emilpack in Cogeco. V založniški sektor spadata družbi Distriest in Mladina (obe imata sedež v Sloveniji). V elektronskem sektorju so družbe Mipot in Kronos Electric. V finančnem sektorju deluje matična družba KB 1909, KB Finance (v likvidaciji), KB Kapitalski trg in Finančno svetovanje (zadnji dve družbi s sedežem v Sloveniji). V nepremičninskem sektorju najdemo družbe G. I. Gestioni immobiliari. Področje "storitev za podjetja" zastopa družba Tmedia. Na področju drugih dejavnosti so še podjetja Transmedia, Indules in Vacuumtech.